

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 «
Pe o lună . 2-40 «
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Lit. de-
schisă costă fiecare ștr 20 fill.
Manuscrispte nu să în-
potază.

In chestia școlilor pierdute.

»Telegraful Român« din Sibiu vorbind de școlile pierdute, face pe supăratul pentru că am fi adus învinuiri nemeritate consistoriilor, cari ar fi »compuse din oameni cari nu se pricep de loc la chestii școlare« (lucru pe care noi nu l-am spus) și cari »n'ar fi stăruit pentru susținerea lor, chiar și dacă ar fi avut cunoștință că unele din ele (e vorba de școli) sânt primejduite« (a doua acuzație gratuită). Mai spune apoi că consistoriile noastre ar avea cunoștință *exa tă* despre starea școlilor, lucru pe care nu-l credem, oricât de mult am fi aplicați să credem că la Sibiu se potrivește ceea ce spune »Telegraful« și că noi am fi afirmat că isvorul răului trebuie căutat în faptul că școlile noastre nu mai sânt naționale, ci confesionale și că în consistorii nu sânt și învățători.

Rugăm redacția Telegrafului să citească mai cu atenție articolele noastre, dacă vrea să discute.

Noi n'am cerut ca în consistorii să intre învățătorii, ci am stăruit ca ei să intre în sinoade unde au ce căuta și unde n'are ce căuta acea mulțime de avocați, a căror majoritate tace în chestii școlare.

Noi n'am spus că consistoriile ar fi compuse din oameni cari nu se pricep la chestii școlare, ci am zis alt lucru despre sinoade și despre congres. Despre consistorii am zis că au o grămadă de membri, cari nu iau parte la ședințe, din cauza »sistemului« pe care l-am detestat și-l vom detesta și

mai mult de aici încolo. De ce nu s'a oprit »Telegraful« la punctul cu sinoadele și cu congresul? Am fi vrut în adevăr să știm ce crede »Telegraful« și mai ales cei cari îl inspiră, despre configurația acestor corporațiuni?

Și de ce n'a discutat »Telegraful« chestiunea școlară și din punctul acela, pus de noi, cu comitetul național? Căci pe noi, ca Români nu ne poate privi numai aceia ce face consistorul din Sibiu sau cel din Blaj, pentru școlile de sub-jurisdicția lor, ci ne privește aceea, *ce se face pentru școala românească din Ungaria?* De acest lucru e chemat să poarte grijă și comitetul național, care are și mijloacele materiale pentru asta. Să nu ni-se spuie că nu le are, pentru că am dovedit-o noi, că le are, numai cât le întrebunțează pe fleacuri. Prin tăcerea lui asupra acestor două puncte deosebite de grave, din cari răsar atatea mizerii pentru cultura noastră românească, »Telegraful Român« a spus, foarte mult și noi din parte-ne vom avea și noi ceva de adăugat, dar nu prin tăcere, ci prin o luptă contra sistemului fals, care copleșește de atâta vreme ori ce progres. Nu numai parlamentul din Pesta nu e un reprezentant al voinței poporului, ci și sinoadele noastre sunt niște minciuni tot atât de mari, din punctul acesta de vedere. Dacă trebuie trezită în Român conștiința de cetățean care-și înțelege valoarea votului pentru un delegat în parlamentul din Pesta, trebuie să o trezim și pe aceea de membru al bisericii constituționale. Pentru că binele nostru atârnă mai

mult de funcționarea normală a sinoadelor și o congresului, decât de cuvântările, ori cât de frumoase ar fi ele, ale deputaților noștri dietali.

În sinoade vor trebui să intre numai oameni cari știu ce vor, și cari vor și spune alegătorilor lor acest lucru, și oameni cari sânt familiarizați cu problemele bisericești și școlare.

Iar comitetul, el va trebui să înțeleagă că un neam asuprit nu poate trăi fără cultură și că cultură fără școli primare cu greu se poate închipui. Vom stăruie ca comitetul nu numai să înțeleagă acest lucru, pe care poate că îl înțelege și așa, ci ca să și lucreze *sistematic* în direcția aceasta.

Nu putem da dreptate »Telegrafului«, când susține că, prin desvălirile pe cari le facem noi, am »disgusta și descumura publicul în loc să-l îndemnăm să aducă jertfe«. Noi credem că descoperind rana ascunsă, nu facem decât un serviciu bolnavului, mai ales când îi spunem cum are să și-o tămăduiască. Noi nu zicem: »vai de noi«, ci zicem: »vai de noi, dacă vom mai sta cu mâinile în buzunar«. Nu dela alții, ci dela noi atârnă căderea sau ridicarea noastră. Că sântem săraci? Dar asta o știm și știm și aceea, că nu sântem atât de săraci cât privește punga, ci cât privește inima. Pungile, mai ales ale intelectualilor noștri, sânt cu mult mai largi și mai pline, decât inimile lor.

Tuturora le sună glasul de chemare, spre cultură a în mii și spre iubire, a lui Tolstoi: »Desmeteciți-vă«.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Otel Bristol.

De Ion Gorun.

Era târziu în noapte când am ajuns în orașul de vilegiatură din nordul Moldovei. — »Să mă duci la otel Regal!« spusesem birjarului. Nu mai fusesem niciodată până atunci prin partea locului, dar nu mă îndoiam că trebuia să fie și pe acolo un otel *Regal*, — și dacă era, nu putea să nu fie cel mai curat, pe cât curat poate să fie un otel prin părțile acestea... Nici nu m'am înșelat, întru cât privea ființa unui otel »Regal«: — m'am înșelat însă numai când mi-am închipuit c'o să găsească într'insul vr'o odaie neocupată. Era în toiu sezonului, și dădeau năvală vilegiaturii, drept ilustrare a tânguiriilor ce tocmai se porniseră prin toate gazetele asupra scumpirii traiului.

— Ce ne facem acum? zic îngrijorat birjarului. Poate să găsim vre-o cameră la otel Splendid...

Aici n'am mai nimerit-o; birjarul nu cunoștea nici un otel cu acest nume, dar se puse la dispoziția mea să mă ducă, dacă vreau, la otel Bristol.

— Cum de nu? Hai și la otel Bristol, dacă nu-l alt chip.

Când birjarul stete pe loc, mă uitai în toate părțile... Nu era nimic prin prejur ce să fi semănat a otel. Unde ne oprisem, era un fel

de ulucișca la casele lipovenilor, înalte și otova, de nici nu vedeai în curte, nici nu puteai cunoaște unde să fie porțița de intrare. — »Ce te-ai oprit aci?« întreb pe birjar. — »Dacă am ajuns deja«, — îmi răspunse el. — Cum? Otel Bristol?... — »Bristol!«

Apoi dacă-i Bristol deja, să înțrăm. Prin curtea pavată cu bolovani de riu, pășesc cu băgare de seamă. Birjarul, obișnuit cu astfel de caldarâm, merge fără să șovăiască, ducându-mi bagajul pe umăr: se vede că aci era sigur de cameră liberă.

În coridor, hangiu.
Felinarul pe care-l ridică de-asupra capului, îi schițează figura într'o lumină vagă. Strânge din ochii mici, obosiți, cu gene roșcate, și toată fața-i arată o mare plictiseală. Parcă-i citesc din față: — »Venii acum la mine, după ce n'ai găsit loc în altă parte... Și parcă mă aștept de aci la o vicieană răsbunare, dacă n'am avut inspirația bună să viu dintr'o dată la otel Bristol și să nu mai încerc întâi pela Regal, ba chiar pe neexistența Splendid...«

Păreră, desigur! Se gândesc hangii la lucruri de-astea? — Lor le e de mușteriu, ș'atâta. Pică nu pică? chestie de noroc. Cu acest gând potolitor întru în odaia pe care stăpânul otelului Bristol, în acelaș timp bagseama și oberchelner, mi-o arată, purtând felinarul roată, cu un gest ce parcă voia să zică: — »Altă mai bună ca asta n'am...« Da, în gest era până și pronunțarea.

Nu mai îmi era mie acum de alegere. Oboseala și somnul mă doborau, — pe de altă parte foamea îmi răscolea măruntaele. — »Ceva

de-ale mâncării, jupâne, putem găsi?« întreb, fără prea multă nădejde. — Dar cum să nu se găsească supeu la orice oră tocmai la otel Bristol?... Iată salam cușer, brânză »de oi« și »de vaci«, și pâine — de trei zile. Gust eu din una, din cealaltă și mă uit lung la hangiu: Omul ăsta vrea să mă otrăvească... Mi-era sete, dar apă nu i-am mai cerut.

Mi-a trecut și foamea, și iar m'a luat în stăpânire amorțea picioarelor și apăsarea pleoapelor. Abia mi-am dat seama cum m'am desbrăcat și m'am vârlt sub plapumă; doar dacă în urechi mi-au mai rămas ceva crîmpee din ultimele informații cu cari jupân Bristol îmi pofti noapte bună, uitându-se chiorș la bagajul meu cam modest: »șasă lei cameră... un franc lumunare...« Eu însă pierdusem orice simț pentru aritmetică.

Cât voi fi stat în toropeala asta, nu știu; o senzație penibilă mă deșteptă pe jumătate. Fra, întâi, parcă cineva m'ar fi gădălit cu un pal pe piept, pe spate, pe brațe; apoi paiul s'a prefăcut într'un ac, în două, în zece, într'o sută; și cum cu o mână mă înțepa, cu cealaltă lovia locul înțepat, cu un mănunchi de urzici... Cine? nu știu, nu-l vedeam. Și cum n'aveam astfel nici o putere împotriva lui, mă așternui pe o chinuită rugare: — »Lasă-mă în pace, răutate; ce mă chinuiești? vezi că sânt obosit și am nevoie de odihnă...« — Rugarea mea însă îl îndârjia mai rău.

Din când în-când, puneam mâna, smulgeam acele, dam la o parte urzicile, — o clipă de ușurare — apoi altă usturime și mai rea... Ce

Maj. Sa în Budapesta. Maj. Sa a sosit azi după amiază la Budapesta, unde va sta până către sfârșitul lunii.

Universitate italienească în Austria. Din Viena ni-se anunță că mult discutata chestiune a înființării unei universități italienești e pe cale a se rezolvi în favorul Italianilor.

Baronul Bienert a reușit să ajungă la înțelegere cu deputații sloveni cari erau cei mai mari adversari ai acestui proiect. Clubul deputaților sloveni a trecut în tabăra partidelor guvernamentale, asigurându-i guvernului o majoritate stabilă.

Alegerea de deputat la Cristian va avea loc la 16 Februarie n. Candidatul Sașilor (cu program guvernamental) e vicecomitele pensionat Gustav Reissenberger.

Românii, fiind în minoritate mare, nu vor pune contracandidat.

Memoriul lui Wekerle. Provocarea lui Justh, referitoare la publicarea tuturor memoriilor înaintate M. Sale de politicienii maghiari ai erei coaliționiste, pare a avea un oarecare răsunet, — în publicarea memoriului lui Wekerle, de ziarul vienez *Zeit.* Cu toate că Wekerle tăgăduiește că el ar fi dat memoriul spre publicare, recunoaște totuși asemănarea lui cu cel original, numindu-l «rezumat necomplet».

Memoriul acesta reoglindează în toată golăta ei, năzuința nebună a tuturor guvernelor maghiare în deslegarea chestiei naționalităților. Și precum vorbește azi un Tisza, tot astfel a gândit și diplomatul Wekerle, când zice în memoriul amintit, că «pe lângă egalitatea în drepturi ale naționalităților, trebuie să avem în vedere totdeauna hegemonia maghiară. Și numai atunci vom ajunge la un rezultat, dacă noi nu lăcăm, ci toți împreună respingem ingerințele din afară și nemulțămirea atârțată de naționalități, făcând astfel imposibil orice amestec străin în politica noastră internă».

Iar la reforma electorală zile: »Intre noi sânt divergențe de păreri numai în chestii de forme, căci în ce privește principiile reformelor sântem una cu toți. Scopul ne este să lărgim drepturile cetățenești prin introducerea sufragiului universal, dar păzind caracterul național al parlamentului. La arondarea cercurilor trebuie să avem în vedere asigurarea intereselor maghiare, în a căror apărare, cred, sântem toate partidele de acord».

Se mai face amintire despre pretențiile militare și chestia băncii autonome, despre cari memoriul face propuneri foarte puțin categorice.

Din Cameră. Discuția generală a proiectului băncii autonome nu s'a terminat nici în ședința de azi, Măne însă se va termina și se vor începe discursurile-replici.

Discuția pe articole probabil se va putea începe Marți sau Miercuri.

Azi au vorbit numai opoziționali, atacând guvernul. Conte de Andrassy va lua cuvântul numai mâne.

La sfârșitul ședinței au fost interpelări.

Delegațiunile. Ministrul comun de război, baronul Schönach și-a ținut expozeul în ședința dela 7 Februarie a comisiei *delegațiunii ungare* pentru afacerile armatei. Expozeul acesta nu diferă nici în amănunte, nici în date, de cel rostit înaintea delegațiunii austriace. A făcut amintire despre necesitatea introducerii reformelor militare, pentru cari este timpul suprem. S'a redus cât a fost posibil bugeul, dar a mai lăsat și din suma aceasta ar însemna amânarea reformelor pe timp nehotărât.

Aproape toți oratorii — toți opoziții — au cerut garantarea aspirațiilor maghiare în armata comună.

A răspuns ministrul-președinte Khuen, care însă s'a ferit să dea decarații categorice, ocolind întrebările, cari ce-au lămuriri.

să mă fac? gândesc... Să-l sun pe domnu Bristol.

Când colo, iafă-l aci înaintea mea. El era cu acle și cu mănunchiul de urzici. Avea acum un cap mititel-mititel, și era înfășurat într'un larg talar roșu, oval, de sub care răsăreau tentaculele nenumărate, ascuțite și încovoiate.

A priceput rugarea mea din ochii neputincioși, dar mi-a răspuns cu un sisăt în care n'am putut desluși tocmai bine ce era: ris, batjocură, amenințare?... Am încercat să mă ridic, să mă apăr; zădarnic, eram ținut locului. — «Acu fie ce-o fi», mi-a trecut prin gând, victimă resemnată.

S'a strâns iară talarul roșu în jurul corpului, și a început capul să-și redobândească ochii mici, pieziși, cu gene roșcate, nasul coroiat și buzele groase, din mijlocul claii de cârlionți părliți.

— «Cum ești tu așa un om cu prejudicată?» — începu rânjindu-se la mine. — «Nu vrei și pe mine să mă lași să trăiesc?... Adică de ce, dacă ți-am dat carne putrezită și brânză mucigăită, n'ai vrut să mănânci? Eu n'am dat bani pe ele? și nu trebuie să câștig?... Atâta pagubă. Are să mănânce alt muștiri. Are să fie unu mai flămând, să prindă cu lăcomie, să muște din ele! Și dacă crapă? atâta pagubă. Treaba lui. Eu nu trebuie să trăiesc?»

«Di ce ești tu așa un om cu prejudicată? Dacă am venit pe lume, ce? Eu par'că am cerut? Dacă n'am cerut, ce? numai tu să trăiești și eu nu?»

— Haide, haide, dacă tu ești așa un om rău și nu vrei să mă lași să trăiesc, — poți să pleci dela mine... Numai să plătești...

Intinse mâna și iar îmi păru că îmi răsuna în urechi ca un murmur: «șasă lei cameră... un frac lumunar»...

— Nici nu-i scump, zisei oftând, — și deschise în sfârșit ochii, după atâta luptă, ca să-mi scutur toropeala.

Lumânarea tot mai ardea, spre sfârșite. La pâlparea flăcării fumegânde, văd un punct roșietic mișcându-se pe perete...

— «Să-mi răzbun acum și eu», îmi zic; și mă ridic în pat...

Dar afară se luminează de ziuă: n'am să mai dorm de acum, și la mânăstire m'așteaptă gazda. Mă îmbrac repede și las gângania în pace.

— Adică de ce să nu trăiască și ea?...

Taina fecioarei de Orleans.

— Părerile poetului Peladan. —

Sar Peladan publică în *Revue bleue* un articol sub acest titlu. «Frankf. Z.» zice că, deși Peladan e poet și nu om de știință, dar nu odată poezii au văzut mai bine decât istoricii de meserie. Cel puțin, însă părerile lui Peladan — desi cu tendinți monarchice și catolice — trebuie luate în cea mai de-a-proape considerație, ca o ipoteză de seamă.

Peladan zice că, după ce Philippe del Bel a ni-

Asoiațiunea culturală aradana.

— Activitatea politicianismului. —

Are și Aradul o biată instituție culturală, care va avea mențiunea să ocrotească interesele culturale ale celor aproape treisute de mii de Români de pe teritoriul vastului comitat. Acum de o vreme în urmă, an de an aranjează câte un mare spectacol care se desfășoară în marea sală festivă a palatului municipal din Arad, iar în fruntea alaiului se pune, în strălucitoare sa purpură violetă, însuș episcopul Aradului. Strămoșii compatrioților noștri Unguri, privesc încrămeniți în cadrele lor acățate de pereți, ciudata adunare, par'că ar întreba: «Ce-or fi căutând valahii aștia aici? Avem adesea onoarea să putem saluta însuș comitetul național la acest unic spectacol, pe care-l onorează cu înalta-i prezență, drept cea mai impecabilă dovadă a grijei sale neadormite pentru interesele culturale ale unui mare colț de țară românesc.

Răsună apoi discursul, fulminant discurs, al celebrului bărbat, care aranjează toate astea, apoi o asistență sub impresia irezistibilă a însuflețirii spontane ce se naște, își smulge o floare, o modestă floare, simbol și ea a modestiei distinsului bărbat căruia i-o întinde. Urmează apoi salutarile: Asociațiunea mamă salută prin graiul unui reprezentant pe fiica ei, care ce-i drept e tot așa de bătrână ca mama; urmează apoi Societatea de teatru etc. D. *director*, așa-i zice președintelui, răspunde la toate, având pentru fiecare cuvinte îndatoritoare. Mai la urmă îi răspunde P. S. Sale, care n'a pregetat să aducă acest sacrificiu pe altarul culturii române. Și, — s'a isprăvit. Mai citește vre-unul vre-o conferență, disertație, dar asta nu o mai ascultă nimeni. Partea importantă și pozitivă, a trecut.

Lumea pleacă apoi încet. Cum coboară așa scările de marmoră ale palatului municipal și inundă piața din față, ai o puternică iluzie. Alaiul acesta intruchipează puteri, forță, cucerire. Ungurii și jidani ies în ușile prăvăliilor și privesc vădit intimidati. «Primejdia valahă...» prinde din nou aripi. Iar cetele falnice de Români trec cuceritoare, la — faimosul Vas. Urmează punctul de forță al programului cultural: banchetul. Aici ies și mai bine reliefate forțele expansive ale culturii naționale. Aflăm aici că... «progresele ce facem sânt uimitoare...» că... «ziua de azi va rămânea epocală în analele culturii românești», că... «de n'a perit Românul când hordele barbare» etc.

micit, cu învoirea papei, tagma calugarilor Templieri, arzând pe rug 113 cavaleri și luând toate averile, câți au scăpat fugiră în Anglia, de unde au învoins a războiu ca să se izbune împotriva Franței și a papei Regele și papa au găsit sprijin puternic în tagma franciscanilor, cari la sfârșitul vea ului al XIII-lea aveau 8 mii de mânăstiri cu 200 000 de călugări, iar pînă în frații și terțiar, n-călugarii, erau foarte numă oși între mirenii, mai având numeroase filiale printre femei, sub nume de Clăi-se. Tagma avea dar, sub ascultarea sa și gata a-i împlini voințele, o armată întreagă de bărbați și de femei printre mirenii.

Colette de Corbie, numită stărița obștească la vârsta de 25 ani, de papa Benedict al X-III-lea, era credincioasa Margaretei de Hainaut, soția ducelui Ioan cel fără frică, din Burgundia Colette, din Beaumont, stătea în corespondență cu Johanna de Anjou, cu ducesele de Burgundia și Bourbon, precum și cu cancelarul Gerson.

Jeanne d'Arc a intrat în tagma franciscanilor dela vârsta de patrușpezece ani, cu rangul de terțiară Muma ei, Isabelle Romée era pe lângă stărița Colette când Jeanne pregatea expediția pentru despresurarea Orleansului.

S'a dovedit că Jeanne purta îmbrăcăminte de femeiilor afiliate în tagma franciscanilor. Inelul ce a trimis văduvei lui Dugesclin, Jeanne de Laval, și despre care vorbește în procesul său, e semnul de recunoaștere al franciscanilor, cari erau datori să urmeze pe cel ce li-l arăta.

Ca să lucreze deasupra lui Carol al VII-lea, Jeanne trebuia să cunoască tainele regelui. Margareta de Bavaria i-le putea aduce la cunoștință, căci le știa de la soru-sa Isabeau. Gerard de

de acum... viitor de aur românimea are... — și... „când avem în frunte bărbați ca cutare, cu care cu drept cuvânt s'ar putea mândri orice națiune cultă, putem privi cu încredere în viitorul ce ne suride"... Insufletirea crește firește după fiecare cuvânt și atinge paroxismul, când asistența ridicată în picioare intonează: „Murim mai bine în luptă cu gloria deplină...". Inimile bat cu putere, ochii se umezesc...

Și acum, iubite cetitor, ce crezi că ai văzut în tot tabloul acesta fascinator? Nimic decât o *parodie*, o amarnică amăgire de noi înșine. La baza fanfaronadei pe care ai văzut-o, nu stă decât o puternică înșelare optică: răsfațul unor orgolii, vanități și goale și zădarnice deșertăciuni. Asta se cheamă la noi o activitate culturală, luptă de rezistență națională.

Munca pozitivă a nenorocitei instituții este în senzul absolut al cuvântului: *nulă*. Dar absolut nulă. Anul acesta de pildă, onorabilul director, n'a mai aflat de cuviință să intrunească — dacă nu de altceva, pentru a masca cel puțin o activitate — nici măcar o singură ședință. Și de ar fi bun simț, ar trebui să ne fie rușine de acele înscenări spectaculoase, la baza cărora stă marele nimic. Noi însă mergem și ne expunem trufia goală, dar festivă, ca să o vadă și străinii.

Auzim însă reflexiile: foarte bine, dar dacă nu lucrează conducătorul, de ce nu muncim și dvoastră în loc de a face numai critică? Ar avea oarecare îndreptățire poate o astfel de judecată, dacă ea ni-s'ar putea aduce, dar adevărul e, că în toată campania asta nu facem altceva, decât apărăm munca și agoniseala publică, a celor ce au muncit și muncesc, împotriva *politicianismului*, flămând și pretențios, care crede că a sosit vremea să se așeze la masa pusă... În Arad a fost în anii din urmă multă mișcare, acțiune, activitate culturală și socială. Ea a fost pornită și întreținută exclusiv de cercul „Tribunei” și a unor dame însuflețite din societate, cari au desfășurat un zel într'adevăr admirabil. Pe urma acestei mișcări au și răsărit, ca din pământ câteva instituții noi: Ziarul își dură palat, se înființară două librării pentru răspândirea cărții românești, și zelul femeilor cari au găsit calea la inima marelui mecenat Vasile Stroiescu, ni-ar fi scos, ca din basme, al doilea mare palat, pe seama culturai românești, dacă nu interveneau machinațiile invidiei, urei și a-le prostiei omeniești. Năzuințele acestor elemente s'au îmbiat cu toată dragostea spre a insufla

viață și în instituția asta moartă, care însă totuși mistifică lumea cu un simulacru de activitate. Și s'au înrolat cu toată dragostea, nu la onoruri, ci la muncă. Onorurile le-au lăsat pe seama acelor cari nu știu să muncească, ca să fie și ei cu rol. Și au muncit după puteri. Au ținut câteva serii de conferințe, au inițiat diferite mișcări sociale. Trebuie să cunoști însă firea politicianismului, pretențios, gol și incapabil, ca să-ți dai seama, de defectele ce aceasta muncă stărniau în el. Mai întâi el i-a arătat o totală indiferență și desinteresare.

Tărâmul era vădit impropriu pentru validitatea frunțului, care are altă misiune: *să lupte*... El, cu cutare, în Pesta, în comitetul național, — căci toți sunt membrii în comitetul național — se simțea atras spre alte tărâmuri... Nu lua deci nici măcar parte pasivă la aceste străduinți. Așa doar că le onora cu prezența sa, onorabilul director, meșterul oratoriei românești, care însă n'a crezut că e dator poziției sale, cel puțin cu o conferință, dacă altceva și așa nu făcea. Ceilalți bărbați politici nu se deranjau nici ei. Asta a ținut așa o vreme. Când însă au început să observe că mișcarea asta merge înainte în ciuda chiar a izolațiunii lor splendide și au început să înmugurească și roadele, a început și organizarea în taină a politicianismului. Și fiindcă erau incapabili să clădească, s'au hotărât cu orice preț — să distrugă.

La un semn dat, a început deodată gura mare, prin societăți, cafenele, restaurante. Apăru apoi, imediat, silueta faimosului Suci. Organizatorul era însuși — directorul „Asociațiunii”. Se făcu verbuncarea „valorosilor membrii ai partidului” și — ajunserăm la „rezoluțiunea” din Vas.

Acesta e cântecul activității culturale. Azi, valorosul director al Asociațiunii, e și mai valorosul director al unui ziar. Și azi ne vorbește de... „cei-ce știu să critice, dar nu știu să muncească... de clevetiri deșerte... de inutilitatea critice negative... de munca *creatoare*...”. La baza cărui cuvânt, observați, stă autoritatea morală, a unei activități prodigioase, a unei munci creatoare... A d-sale și alui Suci János.

Iar mâne când vom merge iar în sala festivă a palatului municipal și în prezența I. P. S. Sale vom aduce iar sacrificiile pe altarul culturai naționale, grav, sentențios și festiv va cuvânta directorul:

...ziua de azi vă rămâne epocală în analele culturai române...
Biată cultură română!

Mucher, duhovnicul regelui, era Franciscan. El a hotărât pe rege s'o primească în audiență pe Jeanne d'Arc. Ingerii de cari vorbește ea sunt trimișii tagmei; scrisorile ce trimise la împresurarea Orleansului, erau apeluri la Internaționalismul Franciscanilor. Englezii n'ar fi ridicat niciodată împresurarea, dacă nu i-ar fi silit nesupunerea terțiarilor tagmei din oastea lor.

Purtarea lui Suffolk și al lui Talbot o putem pricepe iarăși, numai dacă vom ține seamă că oștile lor se alcătuiă în mare parte din terțieri Franciscani. Pius al II-lea vede în misiunea Jeannei unirea unui geniu mare din partea fetei cu planuri înțelepte, alcătuite de politicieni experimentați.

Aceștia sânt Gerson, Colette și căpeteniile Franciscanilor.

Taina Jannei se vede în numele ce Gerson îi dă de „vexillifera”, purtătoare de steag. De aceea și cronicile ne spun că Jeanne înainta în totdeauna cu steagul desfășurat împotriva Englezilor. Monstrelet scrie: „Fecioara înaintă drept împotriva stindardelor engleze și între Englezi nu se afla nimeni în stare să i-se împotrivescă”. Pius al II-lea scrie: „Nemi nu putea opri fuga dinaintea fecioarei; toți soldații englezi întorceau spatele”. Panica armatei lui Talbot se înțelege, numai fiindcă soldații nu voiau să se lupte.

Peladon încheie: „Duhul Franciscanilor înfățișă socialismul botezat și sfințit, dar în încheierile sale a fost mult mai radical decât liberugetătorii de azi; înfățișează și feminismul într'un grad de putere, cum nu l-a vi-

sat nici o femeie învățată. Acești doi factori au făcut Franța, căci la începutul veacului al XV-lea ca nație, Francezele din 1429 erau cu totul altfel de femei decât cele mai vestite din urmașele lor. Ca și arhitectii catedralelor, nu și-au iscălit operele și numai una din ele a intrat în lumina vie a istoriei. Legenda vorbește de sfânta Ursula și de cele 11.000 de Clarisse cari se rugau și lucrau. Pe Colette au făcut-o mai încoace sfântă, dar era și diplomată mare”.

Să ne aducem aminte vorbele lui Bossuet: „În opera fecioarei găsim frăția Franciscanilor (cari au pregătit opera), solidaritatea pricinii franceze și a celei catolice (care a pregătit întreprinderea) și puterea internațională a fiilor sfântului Francisc (care a făcut-o să izbutească)”.

Prin urmare, nu ne vom mira că Sar Peladon crede că glasurile ce auzea Jeanne, erau Assisi și că mântuirea Franței a fost opera fratelui Francisc (Franc, Francois, Français).

Noi credem că se poate primi părerea lui Peladon cu adaosul că Jeanne d'Arc a avut vedenii, că era o iluminată, etc.; dar că vreo Clarisse sau vre-un Franciscan, văzând ce folos poate trage din curagiul și credința ei, a primit-o ca terțiară în tagmă. De altfel, în vremea aceea erau mai multe inspirate de aceea, cari au luat parte la lupta în potriva Englezilor.

N. N.

Scrisori din București.

Intrunirea dela Eforie. — Manifestația socialistilor. — Candidatura lui Rackovski. — Scandalul dela teatrul din Iași.

București, 25 Ianuarie.

Eri a avut loc, în sala băilor Eforiei, întrunirea anunțată a partidului liberal, întrunire, la care s'a dat citire manifestului-program, al cărui conținut cetitorii „Tribunei” îl cunosc din scrisorile precedente Partidul național-liberal, aducând la cunoștința publicului acest program, cere voturile alegătorilor spre a desăvârși opera trecutului și a chezușului reformele propuse.

Intrunirea a fost prezidată de I. I. C. Brătianu. A luat cuvântul dñii C. Nacu, M. Pherekide, O. Mărzescu, C. Banu și I. I. C. Brătianu. Oratorii au desvoltat pe larg punctele din manifestul program, insistând cu deosebire asupra reformei electorale și a ridicării economice a populației dela țară în acest senz — au afirmat oratorii — s'a îndreptat întreaga activitate a guvernului trecut în sensul acestor idei se va îndrepta și pe viitor activitatea liberalilor.

Înainte de a începe să vorbească dl I. I. C. Brătianu, șeful partidului, în sală câțiva sindicaliști începură să vocifereze: Jos minciuna liberală! Trăiască Rackovski. Strigătele aceste produserau un adevărat scandal. Publicul din sală năvăli asupra agenților lui Rackovski, dându-i afară din sală. În stradă sindicaliștii improvizară o mică întrunire, protestând în contra liberalilor, cari au isgonit din țară pe doctorul Rackovsky și sub regimul cărora s'au ucis țărani în nenorocitele răscoale din 1907. A vorbit cu multă vervă o femeie, anume Natalia Oprescu, atacând cu vehemență reformele și legile aduse în timpul cât au guvernat liberalii, cu deosebire legile privilegiate la sindicaliști. Într'un târziu, intervenind poliția, manifestații s'au împrăștiat ducând cu ei câțiva răniți și câteva paltoane sfășiate în tumultul din sală.

După potolirea scandalului pus la cale de agenții străini ai bulgarului pribeag, I. I. C. Brătianu și-a început cuvântarea. Oratorul arată însemnătatea zilei de 24 Ianuarie, zi, în care s'a săvârșit marele act al Unirii Principatelor, accentuând că o fericită împrejurare a făcut ca neperea activității politice a partidului tocmai în această zi.

Socialiștii din România vor cu orice preț să câștige câteva mandate în actualele alegeri. Ei au pus candidați în șapte locuri, desvoltând o activitate neobșnuită pentru câștigarea aderenților. În orașele de port, la Galați și la Brăila numărul aderenților lor este destul de mare. Cu deosebire la Galați. La Brăila, grație activității tinărului avocat Petre Jecu, candidat naționalist, lucrătorii români s'au constituit în societate aparte, promițând tot sprijinul naționaliștilor democrați. Acest fapt, precum și împrejurarea că la Brăila oraș, în care avem un mare număr de negușori români de origină din Ardeal, dintre cari partea cea mai mare împărtășesc vederile naționaliștilor, ne face să credem că dl Jecu va putea fi ales. Afară de Galați n'am putea spune că s'au icalștii au perspectiva de a câștiga vre-un mandat. Și aceasta numai din vina lor. Au făcut dintr'un bulgar cu sentimente vădite antiromânești un erou al lor, s'au unit cu toți străinii dușmani intereselor naționale ale țării, au atacat pe toți aceia cari aveau, ca și dâșii, aceleași sentimente democratice, cari însă sânt de părere că trebuie să se ia măsuri pentru a se emancipa economicște mai întâi populația băștinașă a țării.

Tot ce se vorbea și se scria în numele și în interesul poporului românesc a fost batjocorit de acești oameni. Cele mai de seamă personalități ale vieții noastre culturale au fost împreună cu noi, de conducătorii acestor oameni. În schimb ei au luat apărarea tu uror acelor cari veneau nu în numele umanitarismului, nu în numele iubirei propagate de adevăratul socialism, ci veneau să jignească sentimentele cele mai curate ale acestui popor. Să-și bată joc de tot ce acest popor avea mai sfânt. Ei au luat apărarea lui Rakovsky, care a batjocorit în atâtea rânduri țara și poporul românesc. Ei au sprijinit orice por-

nire antinațională, începând cu doctorul bulgar și sfârșind cu insultele la adresa publicului românesc care a oprit pe ovreica Francesca Rozan să joace pe scena teatrului național. Această atitudine nu putea fi decât în detrimentul popularității lor. O rea impresie a făcut în public și candidarea din partea lor a lui Rockovski. După cum se știe, acest doctor bulgar a fost expulzat din țară ca străin, care turbură liniștea prin propaganda sa. În contra acestei decizii el a făcut recurs la curtea de casație, recursul i a fost însă respins. Nu i-a mai rămas nici o cale de a putea intra în țară, decât aceea de a putea fi chemat în virtutea unui mandat de d-putat.

Publicul românesc, ori cât de indulgent ar fi el în anumite ocazii, nu uită ofenzele pe care acest străin le-a adus țării. De aceea, afară de voturile câtorva socialiști fanatici, e de prevăzut că Rockovski nu va primi nici un vot, afară de ale conaționalilor săi. Oamenii, cari în adevăr ar putea fi folositori în viitorul parlament al României, și cari candidează cu program socialist, sânt dnii Toma Dragu și N. Cocea. Băbați cu o cultură superioară, cunoscători ai nevoilor multimei obidite deia orașe, ei ar putea aduce multă lumină în rezolvirea problemei muncitorești din România. D. Toma Dragu este acum la Paris, unde trece drept unul dintre cei mai de seamă advocați. De sentimentul lui de dreptate a dat dovadă în timpul răscoalelor țărănești, când și a dat demisia din magistratură, spre a nu fi adus în situația de-a pronunța vre o sentință în contra nenorociților țărani, cari într'un moment de disperare au prins ce le au căzut în mână, pornind să și facă ei dreptatea, pe care de atâta vreme o cereau.

Cei alți candidați socialiști vor fi ei oameni de treabă în ce privește raporturile lor cu muncitorii. Dar nu fac pentru parlament. Nu sânt adevărate personalități. Și anevoie s'ar putea spune despre dânsii că cunosc doctrina, în numele căreia pornesc la luptă. Ori și cum actuala luptă electorală prezintă mult interes din toate punctele de vedere. Se va vedea dacă alegătorii și-iu să aprecieze pe aceia cari în adevăr sânt pătrunși de iubirea de țară și neam, de iubirea de progres și lumină.

Comitetul teatral din Iași se întrunește Joi spre a lua deciziuni în ce privește cunoscutul incident cu actrița evreică, pe care direcția o angajase, să farmece cu simpaticu-i jargon scena din capitala Moldovei lui Ștefan. În ședința de Joi comitetul va avea să dezbată o adresă din partea evreiceii, prin care aceasta acuză pe un artist dela teatru, pe directorul de scenă că el ar fi pus la cale întreg scandalul. Și aceasta ar fi făcut-o din cauza geloziei, de care cu deosebire artiștii dramaticei nu se pot desbăta. E în orice caz și aceasta o cale de-a motiva adevărata cauză a demonstrației. Pe altă parte comitetul teatral va avea să se ocupe și de plângerea artistului respectiv, care arată că »nentre-cuta artistă« care până acuma n'a avut ocazie să-și manifesteze puterea talentului, l-a insultat pe când era în exercițiul funcțiunii. Precum se vede, chestia nu a fost tranșată pe deplin. Și ar fi fost un modus in rebus spre a se pune capăt tuturor neînțelegerilor. Acest modus l-a arătat publicul românesc, care a cerut îndepărtarea evreiceii dela scena Teatrului Național.

Correspondent.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eltz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Cum judecă țărani noștri.

— Glasuri din popor. —

Mult stimaților domni redactori,

Citind în prețuita *Tribuna* despre adunarea populară dela Arad, Vă rog să publicați în *„Tribuna“* cumcă și noi țărani din jurul Lugojului și al Caransebeșului, aflându-ne între două Episcopate, rugăm pe mult stimații delegați ai Lugojului, cari au fost la conferința dela Budapesta, să ia măsuri să se țină o adunare populară și la Lugoj, căci după părerea noastră ca țărani, trebile nu merg tocmai bine,

Domnii țin conferențe prin orașe, adunări populare ale Asociației în câteva comune. Și mult și frumos se vorbește, dar puțin se face. Poporul nu duce acasă nimic.

Spre pildă sămănătorul vine cu sămânța bună, o seamănă în pământ neroditor, prin spini și polomidă. Domnii se adună și fac mari propuneri și aleg generali autorizați și tot felul de poruncitori și fac planuri pe hîrtie cum să intre în războiu.

Toafe bune și frumoase, dar de una puțin le pasă și o trec cu vederea. Mai nainte să ai soldași și arme bune — pământ roditor — și-apoi vino tu sămănătorule și tu genera-lule și vei învinge.

Unde este smînța, sau nebagarea de seamă, — de voi fi întrebat, voi răspunde cum poate răspunde un țaran.

Vă salut cu toată stima pe voi adevărați apostoli și luminători ai poporului.

Jidioara, (Șidioara) 5 Februarie 1911.

Grigorie Popa,
țaran.

Cătră frații mei Români dela coarnele plugului.

Nemai putând suferi broșurile și clevetirile ce s'au aruncat împotriva *„Tribunei“*, îmi țin de datorință să-mi ridic și eu glasul.

E mai bine de doisprezece ani de când citesc această luminată și adevărată foaie românească și mai de cinste ca ea nici una n'am găsit. Foaia aceasta care a deschis ochii și a destupat urechile la sute și mii de tineri și bătrâni, mici și mari, — foaia aceasta trebuie prețuită mai presus ca aurul.

Cred sus și tare că ar fi păcat de neiertat ca noi Români buni și adevărați s'o lăsăm pradă unora și altora. Chiar dacă ar fi greșit, nu trebuie să știe nimeni că e slab și beteag păcurarul. Dar eu văd că greșala *Tribunii* e atât de mică, încât nici când e cerul senin ca laptele, nici atunci nu se vede.

Pentru aceia trebuie să avem încredere în *Tribuna*, mai ales când vedem atâția oameni luminați cari stau neclintii pe lângă ea și când cunoaștem mulți luptători cari din floarea vrăstei până la moarte au lucrat la această foaie cinstită.

Noi s'o lăsăm pradă și batjocură străinilor nu se cade. Știți cum e vorba Românilor: »Dacă lucrul mult și ai multe, îți găsești spini în colesă. Dacă nu lucrul, zic că ești nebun«.

Așa *Tribuna* a lucrat pe căi bune și adevărate și Dumnezeu a dat de are azi casa ei. Și acum să ne lăpădam de ea fără vină?

Ar fi o rușine să părăsim pe ceie ne-au învățat și luminat, adică să stăm până vedem că ne învață spre bine ca și până acum. Că putem cunoaște și noi când ne zice să sărim în fântână. Dar nu vom sări, căci știm că acolo ne înecăm.

Eu stau pe lângă *Tribuna*, pentru că prin ea îmi cunosc neamurile și prietenii de luptă; prin ea fi cunosc pe ceie vreau să-mi fure limba, legea și nația, biserica și școala. Eu unul n'am avut răbdare când am știut că vine poștarul, ca s'o văd și s-o cetesc. Și am pur-

tat-o cu mine ca pe sfânta scriptură. Și acum să îndrăgesc altă foaie nu se cade.

Și mai pe sus de toate ne rugăm comitetului partidului național de iertare, că am spus acestea. Dar să știe și să le pară bine că noi tinerii de azi sântem mai înflăcărați ca nici odată, că a ajuns cuțitul la os.

Salutare dela mine:

Ohaba-Mutnic, Solomon Domăneanțu.

Scrisoare din Budapesta.

Ego. — O nenorocire. — După vacanțe.

O fâșie tremurătoare de lumină se joacă cu umbrele sării, un joc însoțit de duduitorul focului îmbujorat! Vântul ură în coș și din mânia lui cătrân-tă se furișează sunete aspre șiuitoare în cuprinsul chiliei încemenite.

E tristă chilia cu pereții ei reci, învăluiți în umbre. Dar afară e și mai urcios! Nori negri se fugăresc și din goana lor de umbre se desprinde jale și o tristeță aspră se risipește în norișori pe pământul înghețat. Sufiare vrășmașă de vânt izbește geamul și geamul plânge întorând tăcerea de mormânt a păreșilor.

Doruri vagi, melancolii aprinse și gânduri tănuite se răscolesc deodată și încep jocul sălbatic de pustii în tainițele sufletului, iar tu stai țin-tuit locului și priești jocul lor infuriat.

Suntem robi, în clipe de aceste, robii unei puteri necunoscute ce pare a sălășlui în furia naturii! Suntem foi lipite slab de trunchi, frunze galbinite în bătaia vântului, căci orice încercare de a stavili se frânge!...

Nu e voință așa puternică ca să poată opri cursul, căci voința se pare a fi efect al unei puteri afară de »ego«.

În clipe de aceste vreau pare fiul orgoliului omenesc, un fat născut mort, fără nici o deosebită putere, căci ca un lucru fără viață urmează capriciului cauzelor din afară! Iar aceste cauze ce pricinuesc cursul săltăret, al dispoziției, sunt razele unele puteri mai presus și eterne, cum e puterea greutateii care silește corpurile să cadă și râurile să se scurgă la vale.

Nu e aici putere de împotrivire, căci voința, ca rezultat al cauzelor ascunse, nu se poate ridica mai sus decât mama din care s'a zămislit.

E un curs vesnic, mărginit de fermuri și apele curb acum domolite, acum săltărețe, ca în următoarea clipă să se infurie, să ciocotească și cu vuiet hultor să se prăvale spumoase peste stânci în adâncimi de prăpăstii. E un curs stăpânit de puteri în afară de valuri, de puteri ce le duc peste stânci și șesuri înflorite spre ultima țință: marea cu sânul ei nemărginit.

O simți aceasta, când fuchis între z'durile chiliei o pulbere de tristeță și se cerne pe suflet, când orice simț de împotrivire se stânge ca o lumină neapărată de suflarea vântului.

E mort atunci »volesc« — și orice năzuință de a-l învia duce la groapă!

Valuri turburi pustiesc câmpiile înflorite, iar »ego« privește ars de durere potopirea visurilor lui dragi, și-și plânge slăbiciunea.

Ies la stradă și înșirînd mărgelile de doruri și amintiri, privesc lumea surprinsă de noua senzațe »ninge«... Și asist la o nenorocire tristă, urmărită de privirile norodului. Un moșneag alb și de vreme geme întins pe asfaltul rece. Prin barba lui albă lucesc picuri de sânge, ochii i slăbiți ră-tăcesc bolnăvicios dela om la om. Și geme trist, și mormoră buigav, nume necunoscute, într'o limbă străină.

În jur sboară vorbe — și povestea nenorocirii e gata: a lunecat și trăsura l-a sfărîmat oasele slăbite.

Sărman Român, rățicit de departe dintre munți în marea asta de străini!..

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Székely și Réti
din Marosvásárhely,
(Plata Székely 49)

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere ap' rte expedim franco în ori ce parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

La societate e altă lume. Tinerimea sosită de acasă e mai vioasă — mai caldă la vorbă și porniri, îndemnulurile îi sânt mai aprinse, mai potrivite realizării — și de pe fețele tuturor se desprinde hotărârea de a munci!

Fețele mai vii sânt semne de noui puteri. În ochi arde însuflețirea adusă din cutare sat al Ardealului.

Două lucruri nutresc areste suflete: trecutul și viitorul. Unul ca izvor de însuflețire, celalalt ca țintă a năzuințelor.

Fiecare are ceva de povestit și de înrebat. Noroc că sânt între cei de față două fețuri — căci altcum habotitul cu încercăturile și zarva lui ar fi nimic!

E un contrast vădit între ceice ascultă și ceice vorbesc. Cei dinții, palizi — având pe față o ușoară umbră de melancolie, ceilalți sum-ni aprinși, expansivi — cei dinții calmi și flegmatici, ceilalți vorbăreți, cu sufletele împropășiate de viața trăită în vacanță. Vorbesc, înveabă — și apoi dădată curmă vorbirea bruc, parcă ar urmări un chip rărit repentin din careva ungher al salei. Cine știi, poate vre un chip de leănă, ce i-a șoptit la despărțire. Să mi mai scrii...

A. Muntean.

Se barea Ligei din Craiova.

Craiova, 24 Ian. (6 Febr.)

Azi, Luni, dimineață la orele 10 toți membrii Ligei Culturale din Craiova, s'au întrunit la sediul Ligei din strada Unirei de unde au pornit în corpore, cu drapelul în frunte, la catedrala Madona Dudu, unde s'a oficiat un Te-Deum. Slujba religioasă a fost oficiată de protoerul județului, înconjurat de clerul bisericii. După oficierea slujbei protoerul Ion Popescu, a ținut o cuvântare, prin care a arătat însemnătatea zilei. S. S. spune că ziua de 24 Ianuarie, a eșit din cadrul serbărilor oficiale, ea ni-se mai impune, pentru că a pătruns adânc în sufletul românilor. Vorbește apoi de Domnitorul Cuza și de faptele lui mari, care vor rămâne de, apururi în amintirea românilor. După Te-Deum, membrii Ligei, urmați de un însemnat număr de cetățeni, au pornit la sediu, unde au depus drapelul.

Seara, Liga Culturală, a dat un festival în sala Teatrului Național. În fața unui numeros public, care a ținut să ia parte la această frumoasă serbătoare, cortina se ridică la orele 8 și jumătate și corul societății „Armonia” înțonează imnul „Deșteaptă-te Române”, care e ascultat în picioare de întreaga asistență.

După terminarea corului, i-a cuvântul d-nul profesor Anastase Georgescu, care în cuvinte patriotice, spune că ziua de 24 Ianuarie, nu mai poate fi analizată, ci trebuie glorificată de preoți în altare.

Arată că 24 Ianuarie însemnează realizarea, în parte, a unui ideal.

Fiecare popor — spune oratorul — are un ideal, și neamul nostru, asemenea are un ideal. La mijlocul veacului trecut, acest ideal a fost exprimat de marele nostru patriot Nicolae Bălcescu, care spunea că Românii trebuie să realizeze două chestiuni: Unitatea națională și independența. Din aceste două — se întreabă oratorul — ce am realizat noi?

Pe amândouă, însă nu definitiv, ci în parte. Cu vorbe am cucerit de atâtea ori Transilvania — dacă se poate zice așa, dar de fapt ne-am oprit numai la vorbe și la fapte n'am înaintat. Dnul Georgescu, constată apoi că în păturile noastre sociale nu există echilibritate în cultură, și de aici vine și nepriceperea datoriiilor care le avem față de frații noștri. Trebuie să fim mai curajoși în acțiunile noastre, mai întreprinzi, și să nu ne mulțumim de a trece numai în fața Europei de oameni cuminiți, și de fapt să suferim de insulte și de încălcări ale drepturilor noastre. Să fim sinceri în cuvinte și hotărâți în pornirea noastră

având ca exemplu pe eroii dela 48 și 59, cari au sfidat Europa, când a fost vorba de drepturile și aspirațiunile lor, și cari, când puterile aliate se opuneau la îndeplinirea idealului lor, au răspuns: „Murim, dar să știți că și dintre cadavre se va ridica un glas al unuia, care nu va fi mort deplin și va muștra în numele nostru al tuturor, de crima care a-ți comis-o”.

Di Romanescu, președintele Ligii, vorbește de sălbăticiile care se petrec în Transilvania asupra Românilor și de încercările de maghiarizare care le fac Ungurii zilnic, prin școli, aziluri, etc.

Crede însă că acestor uneltiri li se va pune capăt, pentru că Românii de acolo au drepturi și nu se poate să existe un alt drept, asupra dreptului. „Zorii zilei celei mari s'au apropiat”.

Urmează apoi un program bogat de cântări și declamații.

Ca încheiere a acestei frumoase serbări naționale s'a dansat la urmă „Cadrilul câmpenesc” și „Hora Unirei” de către elevele internatului secundat de fete.

La ora 1 jum. această măreață serbare a luat sfârșit.

Scrisori inedite ale lui Vasile Alecsandri.

Academicianul francez d. Emilie Fauget a publicat acum o lună în „Annales politiques et littéraires” un articol asupra corespondenței lui Edouard Grenier, cunoscutul poet din vremea lui Ludovic-Filip. Era vorba de scrisorile particulare adresate lui Greiner de prietenii lui și pe care acesta le lăsase bibliotecii din Besancon, orașul în care trăise. D. Georges Gazier, conservatorul acestei biblioteci, fiul profesorului dela Sorbona d. Antonin Gazier, primise legatul poetului provincial, clasase întreaga corespondență și publică acum un mic studiu asupra materialului prețios cu care se îmbogătea zisa bibliotecă, mai multe mii de scrieri, ale celor mai înalte personalități literare sau politice, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

În articolul dlui Fauget am găsit pomenitele scrisori de-ale lui Vasile Alecsandri printre cele rămase pe urma lui Grenier. Câteva rânduri și un citat fără prea multă importanță pentru noi, necum pentru un om de litere străin. Am așteptat aproape o lună până să ni-se găsească originalul memoriului d-lui Gazier. L'am primit acum. E un extras din publicațiunea „Mémoires dela Société d'Emulation du Doubs” (Seria 8-a, tom. IV. 1909), o broșură de 36 pagini, în care în linii generale, se expune importanța legatului, pentru cercetătorii mișcării politice și literare dintre 1870—1900 (Grenier a murit în Decembre 1901).

Sunt pomenite în acest memoriu, pe lângă scrisori de-ale lui Victor de Laprade, Auguste Barbier, Emilo Augier, Sully Prudhomme, Alexandre Dumas, Mérimée, Jules Lemaitre, Ferdinand Brunetiere, Challemeil-Lacour, Albert Vandal și mulți alți scriitori și oameni politici francezi, scrisori de-ale dlui de Gubernatis și treizeci și una de scrisori de-ale lui Vasile Alexandri, dintre anii 1855—1885.

Di Georges Gazier consacră acestor din urmă scrisori șapte pagini din memoriul său. Este tot ce știm despre aceste noi documente ale literaturii noastre și, până când vre-unul din Românii iubitori de literatură, locuind în Franța va cerceta cu deamănuntul corespondența ce ne interesează și va întregi prin publicitate opera marelui nostru bard național, ni-se pare a nu face nefolositor lucru rezumând pentru cunoștința tuturor paginile, din broșura ce am dinainte, în cari se vedește tot interesul ce ar avea pentru noi Românii cunoașterea întregului gând, al aceluia care a purtat cu atâta glorie peste granițele țării conștiința latinității noastre, în literatură ca și în politică.

Din broșura dlui Gazier aflăm că în Ianuarie 1854, în timpul războiului Crimeei, Grenier care, după lovitura de stat din Franța, părăsise cariera diplomatică spre a nu servi imperiul, fusese ales ca secretar de hospodarul Moldovei Grigore Ghica. În momentul plecării lui spre Moldova, Prosper Mérimée îi dădu o scrisoare de recomandare către Vasile Alecsandri, pe care-l cunoaște la Iași și cu care leagă bună prietenie.

Prima scrisoare a lui Alecsandri către Grenier e datată Ianuarie 1855; ultima, Februarie 1885. Di Gazier citează una din 1871, de după dezastrul îndurat de Franța în 1870. „Rana, scrie Alecsandri, e mare, adâncă, spăimântătoare, dar sângele e bogat și rana se va cicatriza mai repede decât cred dușmanii d-voastră. Parisul a fost bombardat de prusieni, incendiat de comunarzi; orașul acesta, mândria și mărgăritarul lumii, e presărat azi de ruine; ei bine, amatorii de priveliști întistătoare să se grăbească a vizita aceste ruine, căci în curînd nu vor mai fi; pădurile au fost tăiate, vor fi în curînd replantate; monumentele se vor ridica din nou în curînd ea prin farmec, căci Parisul este orașul minunilor și lumea întreagă va conlucra la restaurarea lui. Parisul este stăpanul lumii inteligente și bogate, e iubit și toți îl vor frumos și împodobit ca o regină. Ceeace ar fi fost nimicitea pentru Berlin, Petersburg și tuti quanti va fi pentru Paris începutul unei noi splendori; ceeace ar fi fost pentru Prusia o ruină seculară, nu va fi pentru Franța decât o jenă momentană, căci ea e bogată, activă, bărbată și are un tezaur nesecat, ce nu i-se va lua nici odată, spiritul care inventează, care creiază, care spumegă, care luminează și care robește. Un german, oricât de bogat ar deveni prin despuierea vecinului, va fi totdeauna „un tudesque” greoiu, grosolan, obtuz, cu risul prostesc, cu înfățișarea aproape grotescă, pe când un francez, chiar sărăcit, va păstra un oarecare semn de distincțiune, inerent rasei latine și spiritul acela fin și zellemisitor atât de temut de docta Germaniei, de sfânta Rusie de mercantila Anglie”.

O scrisoare a lui Alecsandri patriot, din 1877 (d. Gazier pomeneste de o scrisoare din Mai 1857 în care Alecsandri „explică pe larg diferențele de caracter și de moravuri ce există între Moldoveni și Valahi; pe aceștia din urmă îi numește Gasconii României”), de atunci când sta să se înfiripeze visul proclamării independenței, visul de atâtea ori primejduit de rivalitățile puterilor protectoare:

„Când ești Franța, când ai ca dânsa ceva de-al ștregarului și de-al uriașului, îți poți permite orice, chiar greșeli pe cari le plătești foarte scump; ai cu ce să plătești chiar căderi formidabile,

On part, on court, on tombe,

On se relève roi!

dar când ești România, adică un pitic ghemuit între trei coloși (citește moloși), ce poți face ca să-ți aperi existența și naționalitatea? Coloșilor li-se năzare să-și măsoare puterile la fiecare cincisprezece sau douăzeci de ani; se îngrijesc ele de nenorocitul pitic ce le stă în drum? Firește nu, trec, îl sdrobesc, și când pugilatul s'a sfârșit, se reîntorc acasă lăsându-l să se vaite cu picioarele în vânt. Atunci vin cumetrele diplomației ca să-l îngrijască și să-l acopere cu bandage cari sunt adevărate lanțuri. Nenorocitul se vaită mai mult ca ori când și Europa își zice: Dar ce vrea mucosul acela ce sbiară? nu e niciodată mulțumit? Ai de gând să taci, broșcoiule? etc. E aceea ce ni-s'a întâmplat nouă Românilor, căroro diplomația n'a vrut sau n'a îndrăznit nici odată să ne creeze o poziție bine definită.

„Tratatul dela Paris menționează despre neutralitatea țării noastre, dar departe de a-i da acelaș caracter, ca cel pe care-l are Belgia sau Elveția, îl leagă de neutralitatea imperiu-

Telefon nr. 467.

KARDOS GYULA

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară

Temesvár Gy. város Háromkirály-ut 14. (Casa proprie.)

Mare magazin de trăsuri noi și folosite. —

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lustruit și orice reparări de bransa aceasta, cu prețurile cele mai moderate.

Preț curent, gratis și franco. Tot aici se mai pot căpăta omnibuse pentru 6 persoane cară funebre, felurite căruțe »landaner» cu preț. moderate.

lui otoman. Ce se întâmplă? Indurăm regulat contra-loviturile tuturor prostiilor sublimei Porți și tuturor întreprinderilor Rusiei. Vizirul nu și-a făcut cheful, și-a fumat prost ciubucul, răspunde obraznic vre-unor propuneri ale cabinetului din Petersburg. Războiu... și Prutul e trecut. De ce? Pentru că vre-un Burk englez ar fi declarat în plin parlament, că neutralitatea specială a României nu e înscrisă în tratatul dela Paris. Deci România poate fi, fără frică de pedeapsă, călcată în picioarele cailor căzăcești sau alții, și într-o buna dimineață, se vede năpădită de hordii înregimentate ce merg, zice-se, să desrobească creștinii din Orient. E o cruciadă în favoarea Bulgarilor, prea bine, dar e o striveală pentru noi. 300.000 de Ruși intră, cântând arii asiatice și iau poziție de-a lungul Dunării; ca să-i pedepsească, Turcii ne bombardează orașele riverane; nenorociții locuitori fug înlăuntrul țării și se întreabă cu sufletul curat de nu i-a ajuns sfârșitul lumii... Nu, nu e sfârșitul lumii; e consecința trîncănelii diplomatice de acum douăzeci de ani".

Și în altă scrisoare: „Să tipăm la urechile Rușilor și Turcilor: Trăiască independența României, și să intrăm vitejește în vâltoare. Vom ieși zdrobiți poate, dar cel puțin oțeliți prin foc. Ajungă atâtea umiliri, ajungă atâtea mizerii! Sau stăpâni la noi, sau fără dela noi".

Sânt pagini frumoase asupra renașterii noastre, rătăcite în muzeul francez de provincie, sânt pagini cari spun multe sufletului nostru. Cred că ele trebuiesc cunoscute pe de-a întregul și cine ni le va face așa cunoscute va binemerita dela istoria noastră.

Alecsandrescu Dorna.

Pentru incendiații din Hunedoara

— Mulțumită publică. —

Pentru ajutorarea poporului din comunele Băieștii și Rușor (lângă Hateg), năgubit prin un incendiu violent în ajunul Crăciunului, — la glasul nostru rugător au binevoit a contribui următorii P. T. domni:

Marele merenat al poporului nostru Vasile Stroescu cu 2000 cor., institutul de credit și economii „Albina” din Sibiu cu 600 cor., Prea Ven. Consistor arhidiecezan din Sibiu 1476 cor., institutul de credit și economii „Hategana” din Hateg cu 100 cor., colecta ziarului „Tribuna” din Arad cu 287 cor., iar la colecta inițiată de dl. Dr. Gavril Suciu avocat în Hateg au contribuit: Dr. G. Socia 100 cor., Dr. Aug. Straițariu, Dr. Cornel Popescu și Teodor Doboiu câte 20 cor., Dr. Iacob Radu, Dr. Leo Parasca, Dr. Fabiu Bontescu, Ioan Baciu și Ștefan Șielariu câte 10 cor., Dr. Ioan Hica, Nic. Sbucnea, Marcu Todossie, Dr. Kölggyessy, Iulius Popoviciu, Dr. Deák Lajos și Puy László câte 5 cor., Victor Pop 5 cor., Ioan Straițariu, Alex. Jian, Puy Zsigmond și Marcu Jianu câte 4 cor., Iancu Comșa, Dominic Crișan și N. Todossie câte 3 cor., C. Cosva Măruța Dragota N. Popescu, C. Nicoara, Smarandăța Pop, Kardos Mihály, N. Popoviciu și E. Socacu câte 2 cor., Zărie Doboiu, Avr. Popescu, Nic. Doboiu, M. Nemș, Bethgh Károly János Albert, Jován Victor, Hegedűs L., Antal N., Lélay N., Julius Cluciu, Károly N., Ioan Tocaciu, Schuller N., S. Weil, Sipos J. și Dr. Köntzei G. câte 1 cor., Hirsli N. 60 fil., Vajna Izsó, Stern Edmund și Marcu Dia câte 40 fil., Epitropia bis. din Mănășturul ung. și Nic. Comanicu, notar în Gurariului 2 cor.

Exprimăm și pe această cale stimaților contribuenți în numele poporului recunoscător cele mai sincere mulțumiri.

Suma totală colectată face 4784 cor. care s'a împărțit în 9/22 și 11/24 Ianuarie a. c. în Băieștii la 37 familii, iar în Rușor la 55 familii.

Hateg, la 18/31 Ianuarie 1911.

Dr. Cornel Popescu.
protopop gr.-or.

Dr. Gavril Suciu.
avocat.

Al V-lea Matineu

Al Reuniunii femeilor din Arad.

Azi după amiază, la oarele 6 seara, a avut loc în sala dela Crucea-Albă, al V-lea Matineu aranjat de comitetul Domnișoarelor, din Arad, pendinte de Reuniune. Mai variat și mai bogat în program ca cele precedente, matineul de azi a avut un deosebit punct de atragere. Producția copiilor cu jocuri etnografice, o idee ingenioasă, care a fost coronată de cel mai strălucit succes. Pe lângă interesul cultural al inițiativei acesteia, a cărei acțiune, trezește și alipește cu dragoste pe copil, încă de mic, pentru frumos și românesc, punctul acesta cu adevărat interesant al programului, a fost o triumfătoare apoteoză a întrupării, grației și fermecătoarei frumuseții a copilăriei. Un adevărat deliciu al ochilor. Cu atât mai mult cu cât în frumusețea aspectului, se releva pitorescul portului nostru național.

Festivalul de azi s'a deschis cu o scurtă comedie de salon de Gyp, „Rococo”, — localizată din franțuzește.

Rolul principal, o tinăra fată de o vădită superioritate, din aristocrația bucureșteană care apostrofează cu o sbiciuitoare ironie, tineretul „haute voleului” reprezentat prin milionarul T. Argentoianu, ce vine s'o ceară în căsătorie bizuit pe milioanele lui, în lipsă de alte calități. A fost jucat cu multă inteligență, o deosebită grație și multă prezentă de spirit de Dra Florica Cioran din București; cu o elegantă aluză și cu o dicțiune frumoasă, Dra Cioran a pus în rolul său, tot focul disprețului ființei plină de inimă, care nu poate suferi atingerea cu oamenii ce-și fac „zei” din aur.

Asemeni de bine a fost d-na Hermina Vasilion, în rolul mamei, tocmai contrastul sufletesc al ficei sale. O foarte corectă și frumoasă prestație, și în general, o credincioasă aristocrată afectată, cu care D-na Vasilion s'a știut foarte bine identifica. A fost foarte draguță d-șoara Florica Burdan în rolul servitoarei.

În mijlocul aplauzelor furtunoase, doamnei H. Vasilion și domnișoarei F. Cioranu li-s'a oferit câte un splendid buchet din partea asistenței.

Corect și foarte bine dl. Dr. Teodor Roxin, în rolul secundar de altfel, al jovialului fiu de boier în care a știut pune o notă particulară de bunăătate sufletească.

Dl. Iuliu Giurgiu în rolul dandyului milionar a redat cu mult talent un veritabil Don Juan, plin de sine însuși, infumurat și afectat.

Înfățișarea frumoasă și organul său bun a adăugat la ansamblul, foarte reușit, în general.

În acordurile unei orchestre improvizate din d-nii Sava Șevici, Emil Grădinar, Mircea Vaidan, Aurel Sebeșan, Victor Iclozan și Petru Paul, apar pe scenă, un lanț frumos de fete tinere d-rele: Steluța Suciu, Anicuța Pop (în costume din România) Zenuța Popovici (port de pădureancă) Angela Radovan (port de România) Georgina Pap (port de Tulgheș) și Aurica Burdan (port de Câmpulung), dansând cu multă grație Brăulețul cu figură.

Patru perechi tot pe atât de frumoase d-rele Florica Crișan cu d-ra Aurica Burdan, d-ra Sida Ursu cu d-ra Viorica Ursu și d-ra Mărioara Trailescu cu d-ra Livia Vătan în porturi din România, Tulgheș și pădureancă au dansat frumosul joc din România (părțile Buzului) Zuralia.

Vine apoi, vestitul joc seliștenesc, „Învărtita” foarte frumos și bine jucat de domnișoara Aurelia Păcurariu (în port de Seliște) cu dl. Dr. Crișan tot în costum țărănesc de Seliștean și domnișoara Flora Crișan (în port seliștenesc) cu dl. Dr. Cupu (un veritabil seliștean de altfel), care a desenat în pași, tot secretul vestitei Învărtite; jocul a fost bisat și a stârnit un adevărat entuziasm.

În aplauzele publicului apare simpaticul măestru al fluerului ciobănesc, dl. Dr. Toni Bogdan, în port păstoresc și uimește cu mi-

nunata sa artă primitivă întreg auditorul, care asculta într-o tăcere de biserică, fermecat și purtat în alte lumi de suspinele doinei pline de vrajă, ce plânge cu adevărat, sub degetele măistre ale dlui Bogdan, adevărat artist care a reușit să ridice sălbatecul fluer al pătorului, la nivelul unui instrument de artă.

Intr'un rotot de aplauze apar douăsprezece copile și doi băieți între 8—12 ani.

Fetele purtau toate la fel pitorescul costum de pădureancă din ținutul Hunedoarei: iie cusută, plotog, cu roșu, poale strîmte din pănură neagră, brâu lat, încins cu zale de metal, basmale roșii înflorite și cu ciucuri lungi, opinci, nojițe de piele și obiele albe. O armonie de culori, de o rară originalitate, care contrasta admirabil cu fețele de trandafir și îmbobociți și cu cosițele bălăie și castanii.

Au jucat întâi: Hora în trei figuri, fetele: Lily Ardelean, Geny, Steluța și Silvia Herbay, Letiția Ispravnic, Steluța și Ionel Moldovan, Florica Pop, Florica Raicu, Zoe și Zeno Rozvan, Elvira și Hortensia Trailescu și Tulia Vătan.

După aceia au jucat brîul: Zoe Rozvan, Florica Raicu, Steluța Moldovan, Tulia Vătan și Hortensia Trailescu.

Ardeleana au jucat-o: Zeno Rozvan cu Tulia Vătan și Ionel Moldovan cu Florica Raicu; și în sfârșit frumosul joc Banul Mărăcine, jucat cu o admirabilă exactitate și precizie, de: Lily Ardelean, Titi Herbay, Tulia Vătan, Steluța Herbay, Steluța Moldovan, Florica Raicu, Hortensia Trailescu, Tiți Ispravnic și Elvira Trailescu.

A făcut adevărată senzație apariția pe scenă alor două fete: *Lucica Herbay* (de 3 ani), îmbrăcată în port din Muscel (România) și *Lygia Bocu* (de 2 ani), îmbrăcată în port de Praliova (România), cari alături de doi păstorași ceva mai mărișori, *Bicu Pop* și *Lusi Ispravnic*, au oferit neobositei prezidente a Reuniunii, dnei *Letiția Oncu*, o splendidă jerbă de violete și mărgăritărele.

Programul s'a încheie prin un tablou vibrant.

Din depărtare se aude iarăș fluerul fermecat cântând o doină strămoșească. Cortina se ridică și înaintea ochilor noștri se desfășoară o priveliște încântătoare: în vârful unei clăi de fân stau, luați de gât, fete și ciobănași. Jur împrejur de ei fete și ciobani, cu furci, cu greble, cu furci de tors, — învăluți într-o lumină feerică.

Publicul isbucnește în aplauze furtunoase cari nu conțin până nu cade cortina.

La matineu a luat parte un public numeros și distins. Au fost de față și mulți străini (mai ales ofițeri) cari toți au rămas încântați de frumusețea porturilor și a jocurilor noastre.

Dela „Asociațiune”.

— Bibliotecă populară a Asociațiunii —

Vestim cu plăcere, că sosindu-ne favorul cerut de-a poștă, cu 1 Februarie n. a. c. s'a și început expediția broșurei Nr. 1, care în curând va și ajunge în mâinile tuturor abonaților ei.

O mare piedecă a fost și este și scrisoarea rea, cu care sânt scrise cele mai multe adrese, fiind în mare parte scrise numai cu creionul de abonați, așa încât nici după cele mai mari opintiri nu s'au putut descifra sau ceti corect.

Rugăm deci pe iubii cetitori, ca îndată după primirea broșurei să îndrepte greșelile făcute, însă acum să se scrie cu cerneală și cât se poate de citeț.

De data asta spre încunjurarea cheltuielilor mai mari și a altor neplăceri — mai multe broșuri s'au trimis la adresa dlor colectanți, pe cari li rugăm în interesul cauzei — a le distribui celor în drept.

Cu îngăduința on. domni colectanți această procedură se va urma și pe viitor, ca miile de exemplare să se poată pacheta și trimite mai cu înlesnire și spre a evita cât numai se poate greșelile și neorânduicelile în expediție.

În fine mulțumind tuturor on. domni colectanți, li rugăm stăruitor a continua și mai departe și fără preget căștigarea de noui abonați. Această jertfă și îndatorire morală a unuia fiecăruia, nu noi o cerem, ci o cere marele interes al neamului nostru.

Editura „Bibliotecii”.

Ilustrate cu motive românești și cu vederi din România ș. a. se pot căpăta la „**Librăria Tribunei**”.

Intrebări și răspunsuri.

— Când își va ajunge »Românul« epoca de aur?
— Și-a ajuns-o deja înainte de apariție, căci — după cum însuși spune — atunci a încasat cei mai mulți lauri!

— De ce s'a dus dl director al ziarului »autorizat« la bauchetul dat de P. S. S. în onoarea lui Tisza Pista?
— Ca să poată zice cu față curată, că: Nu-s-acasă!

— Ce lucru nou ne-a adus apariția »Românului« în Arad?
— O »Tribună« mai bună, dar »neautorizată! (Să te ferească Dumnezeu de așa ceva scumpă »Tribună«; decât »autorizată«, ca »Românul«, mai bine »neautorizată«, așa cum ești.)

— Cât va înghiți »Românul« pe an în termen mijlociu?
— Cam cât face băutura, ce o înghit toți ceilalți Români la olaltă, fiindcă îi reprezintă pe toți!

— Ce deosebire este între »Lupta« și »Românul«?
— Apa trece, pietrele rămân! »Lupta« s'a trecut, iar »Luptătorii« s'au făcut toți »Români«!

— Acum spune-mi, ce legătură alții între ele?
— Simplu: »Românul« iubește »Lupta« și nici mort nu se dă îndărăt dela ea!

Scrisă de:

Dorel Cerna-Voda,

critic neobosit al »Românului«, de prezent aderent al »Tribunei«, și în viitor — de îl vor alege — membru în mai multe »comitate« etc. etc.

INFORMATIUNI.

ARAD, 8 Februarie n. 1911.

Frigul.

De vre-o două zile avem un frig — care e general, peste toată Europa, — cum de mult nu-i aduc oamenii aminte. Astronomii mai vechi au făcut o socoteală, cam la câți ani cade câte-o iarnă de asta grea. După teoria lui Renou, iernile grele se repetesc tot la 41 ani și având în vedere iernile mari din 1789, 1830 și 1871 o iarnă severă s'ar aștepta anul viitor în 1912, care este totodată centenarul, memorabilei retrageri a lui Napoleon din Moscova, pe acel ger cump'it. Frigul de acum e deci numai un preambul a iernii mari, care este anunțată pe anul viitor. Cronica iernilor din veacul trecut ni-a înregistrat următoarele ierni aspre: 1812—13; 1819—20; 1829—30; 1840—41; 1870—71; 1879—80; 1890—91 și 1894—95. Un frig neobișnuit de sever e în Italia și nu numai la nord ci și la sud. În multe părți termometrul a arătat 8—10 grade sub zero. Pământul clasic al Greciei este acoperit de o zăpadă groasă la un frig 11 grade Celsius. Iar în Peter-burg frigul a trecut peste 20 grade. Cronicele vechi amintesc de o asemenea iarnă geroasă în Italia în anii 1099, 1133 și 1163 când s'a resvrătit Etna și pe oameni i-a prăpădit ciuma. În veacul trecut a fost o iarnă aspră la 1829 când la Paterno a nins unsprezece zile nel'nterupt, tot așa și în Neapole. În 1833 a fost în Persia un frig de 25 grade, în 1836 ianuar în lacul din grădina Borghese din Roma lumea pățina vesel; în 27 April zgriburiau de frig în Madrid la 5 grade minus, iar în Petersburg scăzuse termometrul la 35 grade sub zero; în 26 Mai 1838 fu un frig mare în Sicilia. Și dacă nu greșesc semnele, periodul actual geros va mai ține încă, fiindcă anticlonul de pe Oceanul Atlantic, cu o depresiune de 730 mm se lasă asupra Angliei, în vremece asupra Austro-Ungariei depresiunea e de 156 mm și se prelungește până în golul Genuiei și până la marea adriatică. În constelația asta depinde dela direcția curenților spre nord ori spre sud, ca frigul să se înnoaie ori să se înăsprescă.

Se anunță din Cubin (la Dunăre) că acolo eri dimineață frigul a trecut peste 2g grade minus. În satele de prin prejur au înghețat mai multe vite. Trenurile de mărfuri, pe liniile din apropiere sosesc cu mari întârzieri, căci personalul trebuie să staționeze prin gări ca să-și desmorțască membrele înghețate.

— Din Londra — în Ungaria sub vagon. Petru Pertich, un muncitor din Kragujevacz (Serbia) emigrase înainte de asta cu doi ani în America. Se vede însă că nu i-a mers bine, căci după puțin timp s'a dorit acasă. A și făcut drumul îndărăt pe imperialul vaporului până la Liverpool, de acolo s'a dus cu trenul la Londra. Aici a făcut asupra și o descoperire foarte dureroasă: n'avea decât o piesă de cinci franci în buzunar. A rălăcit așa îngândurat pe străzile Londrei, când deodată i-a dat prin minte o idee salvatoare. Pe înserate s'a dus în port și s'a strecurat pe nevăzute în magazina de cărbuni a unui mare vapor de mărfuri și așa a ajuns la Hamburg. Aici apoi s'a hotărât să continue în felul asta călătoria. În gară, s'a urcat pe coperișul unui tren ac'erat și înțins zici de-alungul a ajuns la Berlin. În Berlin s'a vârt în construcția dela osia unui vagon și după o căătorie plină de cumplite suferințe, în situația incomodă de sub vagon a ajuns la Viena. Sfârșit de oboseală, vrând însă cu orice preț să ajungă acasă, s'a hotărât să-și continue călătoria. S'a vârt deci tot așa sub vagonul unui accelerat ca să ajungă la Pesta. Dar prin comitatul Moson, îl părăsiseră deja toate puterile și numai prin o supraomenească efortare se mai ținu pe arcuiri. În stația Hegyeshalom însă când s'a oprit trenul, n'a mai putut continua, a ieșit de sub vagon și a căzut leșinat pe șine. Personalul trenului l-a dus în salonul de așteptare, unde abea l-au putut readuce în simțiri. Jandarmii l-au luat apoi în primire și și-a mărturisit toată odiseia. Personalul gării, i-a dat de mâncare și de băut și autoritățile l-au transportat la Budapesta. Aici l-a primit în gară poliția și l-a internat la secție, până ce îi va face rost consulul sârbesc să-l transporte în patrie cu cheltuielile ei.

— Comedia unui proces. Din Caransebeș ni-se scrie: La 6 și 7 Februarie s'a desbătut înaintea curții cu jurați, de pe langă tribunalul din Caransebeș, procesul țaranului Budan, acuzat că ar fi voit să-l oamoare pe C. Burdia. Pe acuzat l-a apărat cu multă căldură cunoscutul avocat dl Dr. Vladone din Bozoviciu. Tribunalul era presidat de dl Berger, iar acuza a fost susținută de procurorul dl Eggi. Intre jurați am observat și pe domnii: Aurel Moacă, preoții I. Popoviciu, Turcan și pe dl I. Vuia. Publicul din Caransebeș s'a prezentat în număr foarte mare la pertractare. În 6 s'au ascultat martorii, iar în 7 s'au rostit vorbirile de acuză și apărare, precum și replica d-lui procuror. Juriul s'a retras și sub presidența d-lui Aurel Moacă au adus verdictul, declarându-l de nevinovat și atribuindu-i numai vina de a fi conturbat liniștea publică, pentru care tribunalul l-a osândit la o lună temniță și 10 cor. bani. Având însă în vedere că acuzatul a făcut deja 4 luni de arest preventiv, i-s'a socotit pedeapsa în acel arest.

Pentru a caracteriza îndeajuns comedia acestui proces, cităm declarațiile acuzatului din cuvântul sau de apărare: «On, tribunal! Pentru ca să dovedesc nevinovăția mea, amintesc lucrul, că eu eșind ieri de aici, am convenit în piață cu dl Burdia, pe care salutându-l, el mi-a întins mâna și mi-a zis: Vezi frate Costo! Noi amândoi suntem așa de vinovați, ca și zăpada aceasta».

Cred că aceste declarații n'au nevoie de nici un comentariu! **Sebeșanul.**

Pustirea ciumei în Asia. Știrile noi primite din Pek'ng arată că ciuma în loc să scadă pustiește îngrozitor mai în toată Manciuria.

Pe zi mor câte 150 în diferite orașe.

În Ch'ribin pe ziua de 22 Ianuarie au fost 40 de decese de ciumă. În cartierul Fudjagian mor zilnic câte 150 de inși, așa că numărul locuitorilor a scăzut dela 40 mii la 6 mii.

Autoritățile chineze au ars 2000 cadavre; 4000 așteaptă să fie arse.

La Hulan mormane de cadavrea sânt îngrămădite pe gheața râului Hulan, afluent al Sun-garului. În scopul evident de-a face să fie ținute de sloi de gheață la desghet.

— **Miniștri Bulgari amenințați cu moarte.** Din Sofia se anunță: »Balcanska

Tribuna« anunță că fostul prim-ministru Danew, ex-ministrul Lakanoff și un deputat au primit din partea comitetului revoluționar macedonean, câte o scrisoare prin cari sânt înștiinț și că au fost osândiți la moarte și că, până într'o lună sentința va fi dusă la îndeplinire.

Aceasta, ca răspuns la atitudinea lor în chestiunea macedoneană.

Ca să se convingă de seriozitatea avertismentului — adaugă comitetul — începutul se va face cu publicistul Alexandru Kitoff, care va fi împușcat.

— **Aviz.** Abonații restanțieri sunt rugați prin aceasta, să binevoiască a achita cât de curând atât sumele restante cât și abonamentele înainte, ca să nu fim siliți a sista expedierea ziarului la adresa lor.

— **Demonstrația sufragetelor.** Din Londra se anunță, că pe când ministrul președinte Asquith voia să plece într'un automobil spre parlament, două sufragete s'au apropiat de el agitând două stegulețe. Vardistul intervenind, de abia a putut să îndepărteze demonstrantele.

— **Congresul mondial al socialiștilor la Budapesta.** Congresul mondial al socialiștilor convocat din patru în patru ani se va ținea anul acesta la Budapesta. Va dura probabil vre-o șapte zile.

— **Încercările de evadare ale exsultanului.** Abdul Hamid, după cum se știe e ținut închis într'un castel din Salonic. Se vede însă că vremea îi trece anevoie fostului sultan, căci a încercat până acum în diferite rânduri să scape din închisoare.

Nu de mult ceruse noi femei în harem. I-se trimiseseră trei fete, pe cari însă Sultanul le-a aflat de — prea bătrâne cu toate că nu aveau mai mult de 20 ani. Și sub pretextul acesta le-a trimis înapoi. Paznicii când se plece fetele le-au cercetat și au aflat la ele un plan făcut de Sultan, pentru evadare.

Cu altă ocazie ceruse un măsar ca să-i repareze o sculă. Cel trimis îi era prea murdar, și l'a trimis să ia o baie. În timpul acestor Sultanul se îmbracă în hainele măsarului și drumul spre poartă. Nenorocul însă că a fost recunoscut și dus în palat.

— **Cimitirul anonimilor.** Acest cimitir există la Monte-Carlo, unde nu trece săptămână, fără a se întâmpla vre-o sinucidere. Și pe acești nenorociți, cari în speranța câștigului, și-au pierdut și ultimele rămășițe ale averii. Și îngroapă într'un cimitir separat, numit cimitirul anonimilor.

Săptămâna trecută, — în ziua de Vineri patru domni și o damă și-au curmat viața. Norocul nu le-a slujit și pierzând toți banii precum și speranța într'o întoarcere a norocului au crezut că e mai bine să se arunce în brațele morții.

Iar vestea despre aceste sinucideri vine totuși așa de târziu. Faptul acesta se explică prin taina în care se învălesc sinuciderile.

x **Nou magazin de ceasornice și juvaere** în strada Ion-Weitzer, edificiul școlii de fete. Serviciu prompt. Reparaturile ceasornicelor se efectuează pe lângă garanție. Cu deosebită stimă solicit sprijinul publicului, **Vogel Laszlo**, giuvaergiu și ceasornicar în strada Ion-Weitzer.

ECONOMIE.

Jubileul băncii »Patria«.

La 4 Februarie n. s'a ținut în Blaj adunarea generală și tot odată jubilară a băncii »Patria«, care a împlinit 25 ani de muncă rodnică și folositoare neamului nostru.

Dintre fondatorii băncii — toți din Blaj — și azi trăiește inițiatorul și sufletul întregii bănci, Il. Sa d' canonic I. M. Moldovan (domnu Moldovanuș, vorba Blăjenilor).

Banca s'a înființat cu un capital de 110,000 coroane (atunci 54,000 florini) înălțat în o singură zi, numai în Blaj.

După primul an de gestiune »Patria« avea :

Capital plătit 44,000 coroane. Depuneri 130,000 coroane. Reescompt (la banca Austro-Ungară) 20,000 coroane. Profit net 2,900 coroane.

După douăzeci și cinci de ani în 1910 »Patria« a avut :

Capital social plătit 362,220 coroane. Fonduri proprii 669,000 coroane. Depuneri 3,200,000 coroane. Reescont 535,000 coroane. Active 5,200,000 coroane. Imprumuturi 4,170,000 coroane. Efecte 540,000 coroane. Profit net 125,000 coroane.

Progresele făcute de banca »Patria« față de finanțelor românești, și laudă activitatea distinsului inițiator, a conducătorilor și a alesului corp de funcționari.

În cursul celor 25 de ani »Patria« a dat pentru scopuri culturale 50,000 coroane, iar acum în 4 l. c. adunarea generală jubilară, din acest prilej a votat (cu plată în curs de 10 ani) 25.000 coroane pentru fondul diecesan din Blaj.

Cele multe înainte !

Banca »Șoimul« din Uioara, în anul 1910 a finansat de tot 4 moșii: Două în comuna Fărău și câte una în comunele Spălnaca și Dumbrău. În acest sens sânt a se întregi și datele cuprinse în darea de seamă »Viața economică în anul 1910« publicată în Nr. 1 și următoarele ale »Tribunei«.

Pensionări la C. F. ungară. Cu sfârșitul lunii April vor fi trecuți la pensie o mulțime de funcționari superiori dela calea ferată ungară. Între aceștia sânt: 6 inspectori generali, 1 revizor general și o mulțime de alți funcționari. Motivul se zice: în interesul serviciului.

Bilanțul comerțului extern pe anul 1910. Ungaria și în anul trecut a crescut — în sărăcie. Cu toată producțiunea agricolă a țării bilanțul comerțului extern nu numai că a rămas pasiv, dar a ajuns să fie pasiv cu 121,8 milioane cor.

Importul țării a fost total 1,776.3 milioane coroane — dintre care 1348 milioane cor. din Austria.

Exportul a fost total de 1,654.5 milioane coroane, dintre care produse și mărfuri în preț de 1,230.1 cor. au fost plasate în Austria.

Mai mult am importat în mărfuri textile. (Moda!!).

Banca imperiului german încă a redus etalonul dela 5 la 4 și jumătate procente, în ședința ținută Luni.

Cursuri industriale. În anul trecut pe neașteptate au fost întrerupte toate cursurile industriale. Cu luna Februarie, ministerul de comerț din nou a însărcinat direcțiunea Muzeului reg. Technologic din Budapesta să îngrijească cursuri pentru industriași și anume în Budapesta și în orașele: Agria, Fiume, Lozoncz, Miskolcz, Oradea-Mare, Orosháza,

Pécs, Sopron, Szabadka, Székesfehérvár, Solnoc, Szombathely, Ujvidék și Zombor.

Informații dă ori cui direcțiunea Muzeului Technologic din Budapesta.

BIBLIOGRAFII

«Idealul nostru» este titlul unei noi reviste bilunare, ce a apărut la București (Str. Șirbey Vodă 182). Revista e scrisă în rîndul întâi pentru tinerimea română. Apare de 2 ori pe lună. Prețul 6 Lei pe an.

Nr. 1 a apărut cu următorul sumar bogat: »Idealul Nostru« Cuvânt înainte, C. Ș. Făgețel Senin (poezie), C. Georgescu-Munteanu lcoane vechi, St. Bicus (Culegere populară), G. C. Costescu-Rin, Frunze moarte (poezie) C. G. Munteanu Sonet (poezie), Gh. Tăslăuanu, C. F. Moldoveanu Cugetări, Paenedum: Negura se lasă. — Notițe. — Cronică.

La Librăria Tribunei se află de vânzare următoarele Călindare:

Calendarul „Minervei“

Prețul e 1.40 Cor. plus porto 72 fil. Călindarele se pot trimite numai ca pachet, ca să nu fie confiscate la poștă.

Calendarul Național à 40 fil. (5 fil. porto). Calendarul diecezan (Arad) cu șematism 50 fil (10 fil. porto)

Calendarul diecezan (Arad) fără șematism 30 fil (10 fil. porto.)

A apărut în ediția »Carmen« (Petru Barițiu) Calendarul dela Cluj pe anul 1911 cu un interesant cuprins și ilustrațiuni (August Bunea, Prințesa Elisabeta, Balul costum din Arad etc. Prețul 20 filert.

Calendarul »Poporul Român« din Budapesta à 40 fil., plus 5 fil. porto.

»Lumea Ilustrată« 1.50 plus porto 20 fil.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30—80 fileri porto, de curînd apărute următoarele cărți:

I. Agârbiceanu. În întineric. Nuvele à 2+20 fil. porto.

Radu Baltag. Feciorul și alte nuvele. à 150+20 fil. porto.

Mihail Lungianu. În sărbători. Nuvele à 150+20 fil. porto

Hai să rădem. Almanachul revistei Minerva ilustrată pe 1911 à 1+20 fil. porto.

Biblioteca Teatrului Național.

No 13 Shakespeare. Regele Lear Tragedie în 5 acte 25 tablouri Tradusă de M. Miller-Vergî à 45 fil. + 10 fil. porto

Biblioteca Minervei à 30 fil. + 5 fil. porto.

No 95 Clara Tschudi. Tinerețea Mariei Antoineta vol II

No 96. I. Boteni. Drumuri.

No 97. Sacher Masoch. Buni și răi. (Gazetarii.)

Biblioteca universală.

Nr. 1. N. Ţinc: »Monstrul« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 2. Contele Aulic de Echartshausen: »Pricina Răsvrătirilor și Leacul lor« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 3. M. Eminescu: »Sărmanul Dionis«, nuvelă à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 4 5. Henryk Sienkevicz: »O idilă în Savana« à 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 6. Emile Zola: »Sărbătoarea din Coqueville à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 7. Guy de Maupassant: »Nuvele« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 8-9. Leon Tolstoi: »Un desmoștenit al soartei« și »Romanul unui cal«, à 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 10. Carol de Eckartshausen: »Istoria crimelor și posibilitatea de ale preîntâmpina« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 10. Xavier de Maistre: »Tinăra Sibireană« à 25 fil. plus 5 fil. porto

Nr. 12. Bernardin de St. Pierre: »Coliba indiană«, à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 13. Wilhelm Hauff: »Cerșetoarea dela Podul Artelor« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 14. Guy de Maupassant: »Nuvele« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 15-16. Mor Jokai: »Nuvele« à 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 17-18 18. N. G. Rădulescu-Niger: »Jertza«. à 75 fil plus 10 fil.

Nr. 20. Alphonse Daudet. »Nuvele«. à 25 fil. plus 10 fil. porto.

Nr. 21. Honoré de Balzac: »Nuvele«. à 25 fil. plus 5 f. porto.

Nr. 22, 23, 24 și 25. N. Rădulescu Niger: »Gelozie«. 1 cor. plus 10 f. porto.

Nr. 26 și 27. Alexandru Petőfi: Fumia călăului à 50 fil. plus 5 f. porto.

Nr. 28 Guy de Maupassant: »Nuvele« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 29, 30 și 31. Henryk Sienkiewicz. »Viața la sat« à 75 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 32, 33 și 34. Henryk Sienkiewicz. »Hania« roman à 75 fil plus 10 fil. porto.

35, 36 și 37. Guy de Maupassant. »Pe apă« à 75 fil. plus 10 fil. porto.

38, 39. Edgar Poe. »Nuvele« à 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 40 Theodor Körner. »Nuvele și povestiri frumoase« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Guy de Maupassant. Pe apă. Traducere. a 1.50 plus 10 fil. porto.

Ivan Turgenieff. Memoriile unui om de prisos. a 80 fil. plus 10 fil. porto.

Henryk Sienkiewicz. Fără credință. Roman. a 3 Cor. plus 20 fil. porto.

» » Prin foc și sabie. Roman 4 volume costă cor 5.75 plus 30 fil.

» » Să-l urmărim? Tradus de T. D. Protopopescu 1 cor. plus 5 fil.

Redactor responsabil: Gellő Gőrgő, »Tribuna« redactor: »Grafic« Mihail G. G. G.

MOBILE

bune și ieftine se află în renumită fabrică din Oradea-mare—Nagyvárad Kossuth (Sas)-u. nr. 7. alui

Reisz Miksa

C. ROTH

fabrică de salamă și articlii de cărnărie Sibiu-Nagyseben, Reisporgasse 8.

Recomandă specialității de prima calitate de cărnați, slănină și articlii de cărnărie, precum carne fină (kaiserfleisch), cîrnaț slănină cu a'u, gîrdine afumate, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă măieși și sînge etc. specialități de măieși și sîngerete, pagete de carne și caș de porc; slănină pentru muncitori în cantitate de peste 25 kgr., și untură curată de porc topită în vase, ș. a. La comanda mari prețuri redusă.

Expediere cu poșta sau cu trenul. - Serviciu prompt și grabnic. Cu cataloag de prețuri și cu alte informațiuni la dorință servim gratis și franco. Toate comanda sunt a se adresa la firma de mai sus.

Mulțămită publică.

On. Direcțiunea a băncii «Transsilvania», Sibiu.

Răposând neuitatul meu soț Silviu Radu, care a fost asigurat la institutul D-Vă, am înaintat documentele necesare cu rugarea să binevoiți, cu abatere dela dispozițiunile condițiilor de asigurare, a-mi plăti imediat capitalul asigurat, având cu acei bani multe lipsuri de acoperit. — D-Voastră mi-ați ascultat cererea. Pentru bunăvoința ce-ați dovedit față de mine, vin în calea aceasta a Vă exprima mulțămita mea cea mai ferbinte. — Vă încredințez, că nu voi înceta, cu fiecare prilej binevenit, a recomanda «Transsilvania» și altora, ca pe un institut culant și care este la culmea misiunii sale. Cu toată stima: *Lupeni 31/I. 1911.*
Văd. Sofie Radu.

Un candid. de avocat

afă aplicare momentan la
Dr. Coriolan Steer, avocat
Tasnád (Szilágy m).

Credit pe ipotecă, pe comble
și pentru oficianți
așterose

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 378.

Învățăcel.

Să primește în prăvălia mea de manufactură și mărfuri curente, un băiat care a absolvat 1—2 clase gimnaziale sau asemenea școli. Pe lângă limba română să recere cunoștința unei limbi a Patriei. A se adresa:
August Stupariu, Balázsfalva.

CAFEA și TEA

Extras din catalogul lui **Kotány János**:

Cafea brută:		
Jamaica 1/2 Chigr.	Cor.	1:50
Portorico 1/2		1:70
Cuba 1/2		1:70
lava aur 1/2		1:70

Cafea prăjită:		
(în prăjitoria electrică proprie).		
Calitate bună 1/2 Chigr.	Cor.	1:70
fină 1/2		2:—
Mixtură foarte fină (Cuba, Aur, Mendo, Mocoș) 1/2 Chigr.	Cor.	2:40
Tea:		
Rămășețe de tea 1/2 Chigr.	Cor.	2:50
Tea de Congo 1/2 Chigr.		3:—
Mixtură pentru familie 1/2 Chigr.		5:—
Tea imperială foarte fină 1/2 Chigr.		6:—
Tea Cey on foarte aromatică 1/2		6:—
Mixtură excelentă de prăjitură pentru tea 1/2	Cor.	—:75

Rum:		
1 litru rum pentru tea de familie	Cor.	1:70
1 » » fin de Brazilia		2:20
1 sticlă 7/10 rum fin de Jamaica		3:30

Renumitul ardeiu **Kotány** se vinde în cutii originale.

KOTÁNYI JÁNOS
mare comerciant de cafea și tea.
(Seghedin, Budapesta, Viena, Döbling, Berlin, Abazia)

ARAD.
József főherceg ut Nr. 3, în edificiul băncii
«Arad Csánádi Takarékpénztár».
Numărul telefonului 809.

PRĂVĂLIE NOUĂ!
Sub firma «Depozit de rachuri din valea Crișului» (Körösvölgyi pátlinka rakár) s'a deschis în **Arad, Andrásy-tér 5.** (Palatul Almaj) o prăvălie nouă unde se vinde:
ŢACHIU DE PRUNC
de drojdi, rom, conia, licheuri cum și **VINURI** din pivnițele lui Almaj în sticle.
Așteptând sprinul onor. public
Cu stimă:
SCHWARCZ PÁL

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce s'ântă

ziua și la lumină. Cântăreață tinăra 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl. după soiul. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot fa e la

DIÓSZEGHY és Társa,

Oradea-mare-Nagyvárad.
Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Invenție nouă! Invenție nouă!
Moară de oțel pentru întrebunțare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut - pe lângă garanță și numai într'o mărităe.

Prețul 14 coroane.
Fac aparate pentru desfăcerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de îmblătit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

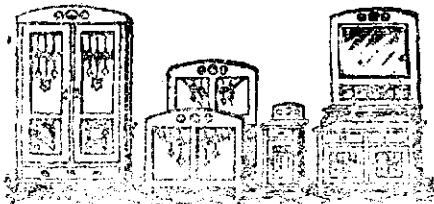
fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparatură de mașini
ORADEA-MARE
Nagyvárad) Vilánytelep mellett.

SCHAEFER RICHARD GÉZA

lăcătar tehnic,
pentru zidiri, instalare de apeduct și canalizare în **ARAD, strada Batthyányi Nr. 17.**
Pregătește coridoane pentru rânzi, trepte și balcoane, vetre de fier din fier făurit.
Atelier de instalare:
Rățele de țevi pentru apeduct. Jațuri făă miros. Pissoare, spălătoare, odăi de baie și aranjare de ori-ce sistem — pentru încălzire centrală. —
NOUTATEI Mode de cogulare de autogen sau automat cu ajutorul acetilenului sau oxigenului, prin ce obiectele stricate pregătite din fier făurit, oțel, fier vărsat și aramă în modul acesta se pot repara ușor, conform scopului.

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în **Temesvár-Erőszébetváros, Korona-u. 18.**

Execuți după planuri proprii sau străine
mobile
pentru dormitoare, prânzitoare și saloane — și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii — pe plan modern.

GYULAY KÁROLY

atelier modern de fotografie artistică
:: **Timișoara—Temesvár, (Josefstadt)** ::
Strada Hunyadi Nr. 5. — (Lângă Casina Déavidéki).

Efectuește: Tot-felul de fotografii.
Picturi în olei. Acvarele. Pasteluri.
Platinolipie. Înmariri după orice fotografie, în cel mai modern stil artistic.

Maison Schuster

salon de modă
franceză și engleză pentru dame
Cluj-Kolozsvár, Unió-u. 12. etajul I.

Recomandă în atențiunea on. public din loc și provincă salonul de modă pentru dame transpus din Paris la cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru. Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt în poziție, ca să îndestulesc chiar și cele mai fine dorinți ale onoratului public, deoarece în salonul meu am adus lucrători tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze modelele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate din cea mai renumită casă din Paris, Pavuin-Creed și Drecol și rog on public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

cu o marimă anuală imprumutată de 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{3}{4}$
și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipăm spe-
sele de intabulare, convertim datoriile de interese mari.

—= Rezolvare grabnică, serviciu prompt —=

SZÜCS F. VILMOS

Reprezentanța pentru mijlocirea de imprumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bihor, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei.)

Prin care pe lângă onorar scuzător de afaceri abili
și demni de încredere.

Primul atelier ardelenesc aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietri monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și mă-
iestru pițrar.

Atelierul central al magazinelor: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietri monumentale

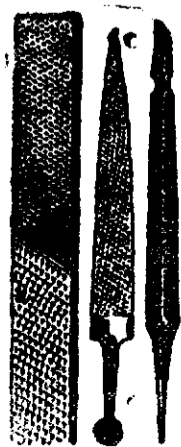
fabricate propriu din marmora, labra-
dor, granit, sienit, etc.

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Biroul central:

Nagyzeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva și Nagyvárad.

● STEIN MIKLÓS ●

—= fabrică de tăiat pile —=

Oradea mare Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comer-
ciantilor atelierul său de tăiat
pile bine aranjat, unde se pregătesc
pile mici și mari din oțel vărsat
de prima calitate etc. Primește spre
scobire pile mici și mari vechi cu
prețuri ieftine.

Telefon 557.

Telefon 557.

Petrof Antal succesor **Wonka János**

fabrică de pianee cesar regale

Timișoara-Josefstadt, Str. Szilágyi 13.

Magazin în Hunyadi-ut Nr. 16.

Liferează: **Piane și Pianine**

efectuate modern și prompt.

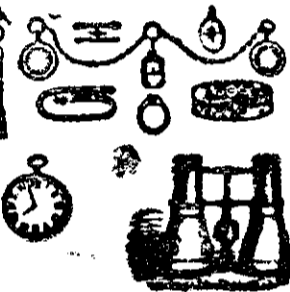
Profesorii și instructorii de muzică primesc favor euvenit.

Catalog se trimite la dorință gratis și franco.

—= Cel mai mare magazin de giuvaerice și ceasornice, —=

Tamás János ciornicar, giuvaeriu și opticar
Gyulafehérvár, Piața Hunyadi -
(lângă Hotel Elisabeta).

Recomandă ori-ce juvaere de aur și argint, ca lanțuri de aur
pentru bărbați și termometre pe lin-
femei, ciornice de gă prețurile cele
bezunar, fabricație mai convenabile. -
din Svițera, ca re- Reparaturi de cia-
numitele ciornice sornice și juvaere
Omega și pendu- pe lângă garanție.
lele și deșteptăoa- Cumpăr aur sfăr-
re's Becht oche- mat și argint pre-
lari, articole optice, cum și ori-ce juva-
ere pe lângă prețurile cele mai moderate și serviciu conștiințio-
Toate comandaș sunt a-se adresa cu încredere la firma de sus.

CĂRBUNI

Prusești și Cochs

calitățile cele mai bune și
cu prețurile cele mai ieftine

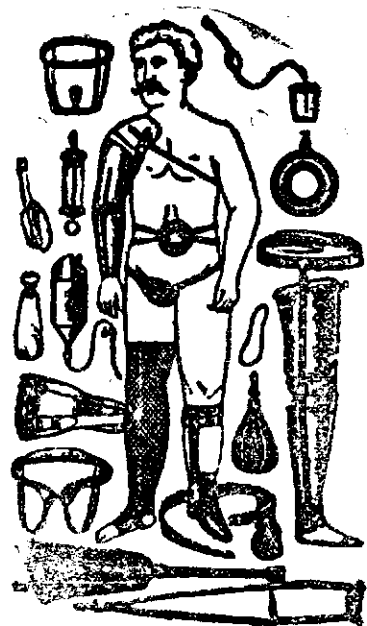
se pot căpăta la

: Roth József :

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63.

Telefon 63.

HALÁSZ P. JÁNOS

atelier pentru bandage chirurgicale

BUDAPEST IX, Üllői u. 5

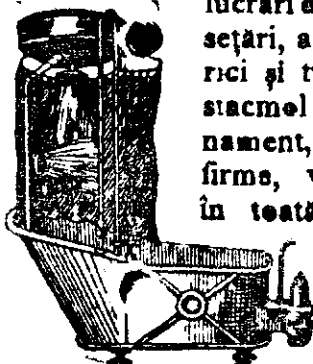
unde se află cu prețurile cele mai convenabile și brevetate
 Suspensorii, bandage pentru burtă, picioare și mâni artificiale, ciorapi de cauciuc, benzi pentru îndreptarea staturii (gradehalter), mașini pentru umblat și sprijinit, precum și tot felul de articole necesare pentru îngrijirea bolnavilor, preparative de fabricație engleză și americană, irigatoare și injectoare. — — —

Grijiți de adresă.

Saska Sándor tinichigiu

Brașov—Brassó, Vasut-u. 28.

Pregătește în atelierul său cu motor electric totfelul de lucrări pentru zidiri, lucrări de tinichea, înfrumusețări, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firme, vane de scaldat în toată mărimea, ș. a. Toate comenzile se execută prompt și cu punctualitate.

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

În poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem D'esel.

Motoare cu gaz.

?

Motoare cu benzină,

în cea mai bună execuție!
 Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat,
 fabricant de mașini agricole

Bpest, VI., Teréz-körut 21.

Cereți catalog.

Lucza József

atelier chimic pentru curățitul hainelor în Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, băine de doliu — mai departe primește curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândește culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praș. Comenzile din prov. se efectuează imediat și pr.

Max. Ruck, tinichigiu

sibiu—Nagyszeben, Heidengasse 9.

Pregătește în atelierul său cu motor electric totfelul de lucrări p. z. d. r. i., lucrări de tinichea, înfrumusețări, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firme, vane de scaldat în toată mărimea ș. a.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:

Ondt G. & Feiri W.

(odinoară Societatea curelărilor)

Sibiu—Nagyszeben, Hiltauer Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru cărotat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de ga anterie, cu prețuri foarte moderate. De oziț permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vâzrobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni jampert de piele fabricație proprie, pentru civili și militari, care stă u. trios ap. te pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiarile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoturi) de cai și cofere de călătorie. — Comenzile se efectuează conștiț și pr.

Haas Károly

primul armurar și optician din Szabadka, Egres-u. (Uri Kasinó).

Mare asortiment de

arme și biciclete

de cea mai bună fabricație precum și părțile constitutive ale acestora. Se primesc pe lângă garanție și prețuri moderate totfelul de reparaturi d. arme de orice soi, mașini de cusut, biciclete gramofone, mașini de scris, precum și prefacere armelor și orice lucrări din acest ram. Serviciu punctual și conștințios

Cele mai moderne

mobile de fier și aramă

și cele mai practice bănci igienice de școală și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și școlărilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

„OLTEANA“ casă de economii, soc. pe acții în Viștea-inferioară

ACTIVE		Contul Bilanț în 31 Decembrie 1910		PASIVE	
Casa	5354.83	Capital social	80000	Capital soc. din em. n.	172800
Escont	591262.50	Fond de rezervă	34424.28	Interese tranzitoare	9702.70
Escont ipotekar	27962	Fond de binefaceri	4094.66	Fond de penzii	5385.28
Cont curent	25512.14	Fond de clădire	6132	Creditori	781.19
Acții de bancă	5800	Depuneri	317652.39	Dividende neridicate	74
Imobile	1215.85	Reescont	166780	Profit net	15274.69
Capital social nevărsat	71495				
Debitori	3460.19				
Mobiliar	K 487.42				
după amort. de 10%	48.74				
	438.68				
	732501.19				732501.19

DEBIT		Contul profit și pierdere în 31 Decembrie 1910		CREDIT	
Interese la depuneri	15294.13	Interese: dela escont	52863.66	dela escont ipotekar	1795.44
Interese la camb. reesc.	12271.81	dela cont curent	1534.96		
Dare: de stat	3085.43				
arunc. com. și comit.	1471.71				
competințe, ecivalent,					
camera comercială	634.82				
10% după int. depun.	1529.41				
Spese: registre, rev. de					
scris, încălzit și altele	888.32				
Salare: funcționarii, direc-					
țiunea și com. de supr.	5495				
Chirie	200				
Amortizare: 10% din mobiliar	48.74				
Profit net	15274.69				
	56194.06				56194.06

George Borzea m. p.
preș. direcțiunii.

Viștea-inferioară, în 31 Decembrie 1910.

Aurel Borzea m. p.
contabil.

MEMBRI DIRECȚIUNEI:

Dionisie Stanciu m. p. Ioan Stanciu m. p. Nicolae Borzea m. p. Ioan Șandru m. p.
Pavel Monea m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine

Viștea-inferioară, în 25 Ianuarie 1911.

Ioan Căndea m. p. Ioan Banciu m. p. Ioan Dejenariu m. p. Ioan Pop m. p.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.
(Templomfestészeti Műintézet, Máramarosszigeten).
Cancelaria: Piața Erzsébet-fő tér No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerme, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostas, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a oricui soi de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostas și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate.

Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

DR. ALEXICI VLADIMIR
SANATOR, AMBULATOR ȘI BAIE MINERALĂ
ARANJATE FOARTE MODERN.
PANCIOVA. PANCISOVA.
TELEFON NR. 181.

Reacția boalei de sânge după Wassermann—Dungen—Noguchi. Tractarea boalei de sânge cu serul Quéry și cu absenbenzolul și cu arsenbenzolul lui Ehrlich. — Vindecarea tuberculozei după Dr. Spengler sau Koch—Wolff—Eisner. — În stabiliment se vorbește și românește. —

M. Schromm
mehanic
Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atenția celor publici din țară și din străinătate
marele său atelier mehanic se află în Brașov, Hosszú-utca 27, unde se efectuează tot felul de lucrări atingătoare în această branșă, precum:
mașini de cusut, biciclete, gramofone și apuduce, pe lângă prepararea celor mai convenabile și exacte pe solidă și punctuală.

Fabricație specială de
MOBILE DIN PIELE
ENGLEZEASCĂ.
Se colorează mobile vechi din piele
La cerere trimite preț-curent gratuit

Szücs A.
tapețier
Budapest,
VII., Károly-körút 5/c.

JOHAN GENSTHALER
giuvaergiu și ciarmoricar,
în Orăștie. Szászváros.
Filiată în Szászsebes.

Vânza e de juvaere, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. — Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur, repede precis și lefin. — Serviciu conștiințios. —

Krämer Károly
strungar
Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent. Ține în depozit în abundență mare tot felul de articole pentru fumători, gherghesuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate. Obiecte admirabile.

